

Uredništvo: Ljubljana, Puceljova ulica št. 6
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Podružnice: Ljubljana, Puceljova ulica št. 6
Podružnica Nova Gorica: Ljubljanska cesta št. 1
Ljubljana, Puceljova ulica št. 6
Ljubljana, Puceljova ulica št. 6

Kačun & Ljubljana, Puceljova ulica št. 6
Ljubljana, Puceljova ulica št. 6
Ljubljana, Puceljova ulica št. 6

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Mesečna naročnina 32 Ltr

Uredništvo:

Ljubljana - Puceljova ulica št. 6

Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Rokopisi se ne vračajo

Die Winterschlacht im Westen

Deutsche Panzerverbände durch die Lücke der Tiefe des Kampfraumes durchgestossen — nördlicher Panzerangriff geworfen — deutschen Front im deutschen Feuer liegen — Polysag gewa

Aus dem Führerhauptquartier, 19. Dez. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

In der Winterschlacht im Westen setzen unsere Truppen gestern auf der ganzen Front den Angriff fort. Durch die Lücken der zerschlagenen und auseinandergerissenen ersten amerikanischen Armee sind Panzerverbände in die Tiefe des Kampfraumes durchgestossen. In einer nördlichen Panzerschlacht wurden Eingreifverbände des Gegners geworfen. Geschwader deutscher Jagd- und Schlachtflieger, die die Bewegungen unserer Truppen abschnitten, schossen in Luftkämpfen 24 feindliche Flugzeuge ab.

An der übrigen Westfront dauern die Stellungskämpfe in den alten Schwerpunkten an.

Das Feuer unserer Fernkampfwaffen auf London, Antwerpen und Lüttich wurde verstärkt fortgesetzt.

In Mittelitalien konnte die 8. britische Armee ihre verlustreichen Grossangriffe nicht durchführen. Sie beschränkte sich daher gestern auf Vorstöße beiderseits Faenza und Bagnacavallo, die scheiterten.

An der ungarischen Front blieben zwischen Drau, Plattensee und Budapest Zahlen der zerschlagenen 1. USA-Armee in sen — Feindliche Eingreifverbände in Sowjetische Vorstöße an der ungarischen Front im deutschen Feuer liegen — Polysag gewa

Zimska bitka na zapadu

Nemški oklopniški oddelki so prodri skozi vrzeli razbite 1. severnoameriške armade v globino vojnega področja — Sovjetski sunki na madžarskem bojišču so se izjalovili v nemškem ognju — Nemški protinapadi pri Ipolysagu so napredovali

Führerjev glavni stan, 19. dec. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil javlja:

V zimski bitki na zapadu so naše čete večerj na vsem bojišču nadaljevale napad. Skozi vrzeli razbite in razgane prve ameriške armade, so prodri oklopniški oddelki v globino vojnega področja. V neki nočni oklopniški bitki smo potekli nasprotnikove oddelke, ki so posegli vmes. Jate nemških lovskih in bojnih letal, ki so varovale premike naših čet, so sestrelile v letalskih spopadih 24 sovražnih letal.

Na ostalem zapadnem bojišču se nadaljujejo pozicijski boji na starih težiščih. Z ognjem daljnostrelnega orožja smo nadalje ojačeno obstrejevali London, Anvers in Liege.

V srednji Italiji 8. britanska armada ni vztrajala pri svojih izhuj polnih velenadih. Zaradi tega se je omejevala večerj na sunke na obeh straneh Faenze in Bagnacavallo, ki pa so se izjalovili. Na madžarskem bojišču so se med Dravo, Blatnim jezerom in Budimpešto izjalovili

Na Madžarskem so se izjalovili sovjetski poizkusi proboja

Berlin, 19. dec. Na Balkanu se položaj ni izboljševal. Južnovzhodno od Ukrovara so sovjetski po dveurni topniški pripravi ponovili brezuspešne krajevne sunke. Prav tako so se izjalovili motilni napadi komunističnih tolp proti nemškim zaščitnicam na področju izvir Morave. V Črni Gori so Nemci s protinapadi razbili sovražne sile.

Na Madžarskem so sovjetski še močnejše kakor doslej pritiskali na pogorju Matra in Buekk, nasprotno pa je bilo razen krajevnih obrambnih bojev južno od

Blatnega jezera med Dravo in Dunavom, pred Budimpešto in ob ožini pri Ipolysagu v splošnem mirno. Iz končanja bojev pri Budimpešti in iz ojačene pritiska ob Ipolysu pri Szecezenju ter ob Saju pri Putniku je razvidno, da nameravajo izvesti boljševiki premik v obliki klešč, da bi skupno s tretjim klinom, ki prodira iz doline Hernada proti severu, dosegli dolino med Košicami in Balassagyarmatom pred slovaško južno mejo. Ker pa so se njihovi napadi kakor že ves prejšnji teden tudi v nedeljo žrušili ob žilavem odporu branilcev Szecezenja, so pričeli napadati južno od to

O položaju na zapadnem bojišču

Berlin, 19. dec. Mednarodni poročevalski urad poroča o položaju na zapadnem bojišču:

Nemška velenofenziva, ki se je pričela pred dvema dneva v širini skoraj 100 kilometrov med Trierjem in Monschauom, podaja jasno sliko vojnega položaja na zapadu. Značilno je, da se je nemškemu vodstvu v polni meri posrečilo taktično in operativno preloščiti zavestno vrhovno poveljništvo. V Eisenhownovem taboru so bili očito mnjenja, da ne morejo zbrati Nemci več sil za veliki protinapad. Niso si sicer delali utvar, da bo obrambna moč nemškega naroda zadostovala, da vzdrži tudi pozimi ameriški in britanski naval, vendar so bili očito mnjenja, da so dogodki zadnjih mesecev tako oslabil voja ko moč nemškega naroda, da na večje ofenzivne akcije ne more več misliti. 16. december je zavestne teme jito in s poudarkom poučilo, da je položaj drugačen.

Značilno je še nekaj drugega: Zvezniško vrhovno poveljništvo je bilo očito 24 ur prepričano, da je nemška ofenziva v doslej popolnoma mirnem odseku je varni manever ali pa napad za vezanje sil, ki hoče prisiliti zavestne. da bi potegnili močnejše kontingente z bojišč ob Saari ali pa pri Aachnu. S tem je izgubilo zavezniško vodstvo dragocen čas, katerega so, kakor so pokazali že dosedajni rezultati, nemški napadatelji oddelki s smelo odločnostjo izkoristili za operativni prodor.

Ravnanje zavezniškega vrhovnega poveljništva ali vsaj 1. in 12. ameriške armade, je tem bolj nerazumljivo, ker so morali biti vendar poučeni o zbiranju večjega števila nemških brzih oddelkov. Še ob koncu novembra, torej komaj pred tremi tedni, je razširila radijska postaja »Atlantika« vest, katere navidezna točnost je hotela pričarati vtis, da so zaveznički o nemških namerah in možnostih najbolje informirani. Dejansko je nemško vodstvo računalo, da bo naletel njegov napad vsaj v prvem obdobju na močnejši odpor in je temu primerno tudi pripravilo svoje ukrepe, nagli zlom vsakega organiziranega odpora pa je čezam in vodstvu bistveno olajšal postavljene naloge. Zato ni izključeno,

Napadalna bitka za osvoboditev nemškega ozemlja na zapadu

Hudi obrambni boji in protinapadi na dosedanjih žariščih zapadnega bojišču

Berlin, 19. dec. V soboto zjutraj je pretresel ozračje kratak, toda silovit grom sto in sto baterij na bojišču pri Eifelu in skozi dim eksplozivnih granat so navallili grenadirji in oklopni. V širini skoraj 100 kilometrov so prešle nemške čete v napad za osvoboditev nemške zemlje. Sovražnik je bil popolnoma presenečen.

V hudih bojih so razbile nemške divizije sovražnikov odpor. Odločilni prvi udarec, ki so ga izvedli topništvo, oklopniški, padalski lovci, grenadirji in pionirji, protiletalsko topništvo in letalski oddelki, je v polnem obsegu uspel. Nad nemškimi četami varujejo zračni prostor oddelki lovskih letal ter podpirajo ofenzivo. Skupno s protiletalskim topništvom so sestrelili 69 letal ter bombardirali ponoči sovražnikovo zaledje. Grenadirji in oklopniški strelci napadajo z veliko silovitostjo in vse to kaže silko velike ofenzive.

Medtem ko eno bojišče napada, drugo vztraja v obrambnih bojih. Neomajno stoji nemški grenadirji na lijakastem ozemlju ob Ruri, v bunkerjih ob Saari, ob Bilecu, pri Bittschu, ob Weissenburškem prelazu in v gornji Alzaciji. Njihova naloga je težka, kajti ravno sedaj bo skušal nasprotnik z vso silo izsiliti prodor, ki se mu je doslej vedno izjalovil. Ob Ruri so napadli Američani z osredotočenimi silami pri Maria-Wellerju ter ob grebenu med Lemperndorfom in Berghelmom. Napadi so se spričo obrambe in protisunkov izjalovili. Pri Dillingu, Saarlouisu in Endzfordu so Američani po trirurnem bobnečem ognju navallili na nemške bunkerje. Nemci so jih s protinapadi odbili ali pa zajeli krajevne vdore. Severno od Sarregueminesa ter ob Bilecu so vrgle nemške čete sovražnika, ki je prejšnji dan prodri ob železniški progi Sarreguemines-Blieskastell, iz gozda in z všin ter pobile pri tem na enem samem gozdnem odseku več sto Američanov. Južno ob Bittschu so odbile močne pehotne oddelke in ob obeh straneh mesta so razbile že tretje ponovljeni in z oklopniški in metalni plamenovi podpiri sovražnikov napad. Sovražnikovo topništvo je z najtežjim ognjem obsipalo utrde stare Maginotove črte. Samo med gozdom pri Bittschu in gornjim Renom je zasedel nasprotnik s težkimi, na temnem prostoru izvedenimi sunki proti nemškim postojankam ob Weissenburškem prelazu nekaj ozemlja. Njegovi poskusi, da bi razširil vdore, so se izjalovili ob nemških zapadnih utrdah. Tudi v gornji Alzaciji so naleteli sovražni sunki na odločne nemške protinapade. Ko so menjajoči se boji pustili, se je pokazalo, da so nemške čete napredovale severovzhodno od Schlestadt, pri Kaysersbergu in pri Mulhousu ter da so odvzele sovražniku zasedbo Kaysersberga važno ključno postojanko.

Berlin, 19. dec. Mednarodni poročevalski urad poroča o bojih v Eiflu in severnem Luksemburgu:

Nemški napadatelji oddelki, ki so napadli 16. decembra na široki črti med Trierjem in Monschauom, so napredovali že v prvih urah več kilometrov ter so tako v prednjih črtah zapadnega bojišču znova zavzeli številne kraje. Sele v globini kakih 10 do 12 km je postal odpor ameriške obrambe ob posameznih odpornih gnezdih močnejši, vendar so ga Nemci še prvega dne zverželi ali pa drugega dne zjutraj strli. Na severnem krilu napadalnega bojišču so vdrli brzi nemški oddelki z oklopniški skupinami do področja pri Malmedyju, dočim so

da bodo prinesli prihodnji dnevi še nadaljnja presenečenja. Udarina moč nemškega vodstva in odločnost nemških čet sta vsakakor razblijali razmišljanja angloameriške propagande o koncu vojne v Evropi v letošnji zimi ali pa spomladi s čim manjšo uporabo čet in orožja. Ako so britanskim vojakom še pred kratkim obljubljali, da bodo vsi, ki so se borili od pričetka invazije v zapadni Evropi, odšli januarja na dopust, bo vrhovno poveljništvo sedaj najbrž prisiljeno, da svojo ob jubo prekliče.

Kakšne posledice bo imela nemška ofenziva na vsem zapadnem bojišču, trenutno še ni mogoče reči. Dobro bo, ako se bo pozorno zasledoval potek pokrov, ki so tako na področju Malmedy—St. Vith, kot tudi v severnem Luksemburgu in na soseščnjem južnem odseku znatno napredovali.

Sündermann o nemški ofenzivi na zapadu

Berlin, 19. dec. Pred zastopniki ino emškega tiska je večerj govoril štabni načelnik Sündermann o nemški ofenzivi na zapadu.

Dejstvo, tako je dejal, da je nemška oborožena sila ponovno pričela napadati, ne bo zgrešilo svojega vtisa na svet. Pri tej priliki je spomnil na besede načelnika nemškega tiska dr. Dietricha na dunašem zborovanju zveze narodnih novinarjev, ko je dejal, da so se leta 1941, motili Nemci, tskrat pa se bodo motili nemški nasprotniki. Iz najtežje obrambe je nemška vojska razvila novo mogočno napadalno silo. Medtem ko se nasprotniki Nemčije pripravljajo, kako bodo razdelili plen in kolko Nemcev bodo zaslužili, so se Nemci pripravili, da preženejo svoje sovražnike z nemških tal. Tudi Morgerthau, Chu chi, Vansittart in drugi so prav do bro po nall nemško bojno silo in so zaradi tega vrgli v svet svoje načrte, prepisane s sovrštvom. Nemška ofenziva je tudi borba za Evropo. Vsak udarec, ki ga izvaja nemški vojak, je udarec proti boljševšemu karosu, istočasno pa tudi temeljni kamen za novi evropski red.

Ob Seniu nov obrambni uspeh nemških čet

Berlin, 19. dec. V srednji Italiji so se razvili iz napadov in protisunkov težki menjajoči se boji. Boji so se sedaj premestili na Senio. 5. britanska armada je potrebovala približno tri tedne, da je prekorčila 5 do 7 kilometrov široko področje med Lamonio in Seniom. Samo z izredno težkimi izgubami je dospel nasprotnik v pogorje ob Emilijški cesti in jugozapadno od Bagnocavalla do reke. Tam pa so ga Nemci vedno odbili, čeprav je polzkušal s stalnim menjavanjem napadalne smeri prevariti obrambo. Sovražnikovi napadi vzdolž Jadranske ceste v smeri proti Alfonsinu so se izjalovili še pred Seniom ob Fosse Munio. Ze sam pogled na zemljevid zadostuje, da se dožene, kako brezpomemben je ta sovržnikov uspeh, ki ga je moral plačati z izredno velikimi izgubami. Med sovržnikom in njegovim ciljem, Padsko ravnino, je še najmanj ducat gorskih rek, ki tečejo z Apeninov ter veliko število prekopov in vodnih rogov. Prav tako so bili doslej brezuspešni vsi poizkusi sovražnika, da bi z napadi v pogorje dosegel hitreje premike ob Emilijški cesti. Zaradi protinapadov oddelčnih italijanskih borec je moral po zelo težkih bojih jugozapadno od Imole zopet opustiti kraj Tossignano. Južno od Bologne so se Američani, ko so se izjalovili njihov sunki in prejšnjih dneh, omejili na topniški ogenj in posamezne izvidniške podvige.

„Resni upori“ na Siciliji

Stockholm, 18. dec. Angleška poročevalska služba javlja, da so v Rimu v velikih skrbah zaradi nemirov na Siciliji, ki so se razvili v resne upore. Bonomijevi vladi očitajo, da ni sposobna obravnati problema Sicilije. Nadaljeje tržave na Siciliji bi lahko pozročile demisijske vlade.

Stockholm, 18. dec. Kakor javlja agencija Reuter, je morala policija v Catanijski podporo oddelkov Bonomijeve vojske tudi v petek nastopiti proti demonstrantom. Policijarska ura je bila določena za 18. uro. Prebivalci mesta se ne smejo zbirati v skupinah, ki bi šteje več kot 3 ljudi.

Tudi iz drugih sicilijskih mest javljajo o novih demonstracijah. Kakor ugotavljajo listi, so vzrok teh nemirov gospodarske težave. Razen lakote pa vpliva na Sicilijane tudi to, da se branijo službe v Bonomijevi vojski.

Upor v Salvadorju

Madrid, 15. dec. Kakor javlja EFE iz Mehike, se potjujejo vesti o izbruhu nove vojaškega upora proti vladi polkovnika Aguirra. 7000 vojakov pod poveljstvom polkovnika Oseguende koraka proti prestolnici. Vsi prehodi preko meje so zaprti, vse zveze z inozemstvom pa prekinjene.

Anglija v brezizhodnem položaju

Medtem ko v Grčiji še vedno grme topovi britanske vojske proti grškim komunistom, ki oblegajo osvobodeno glavno mesto Grčije, in se tudi osvobodenci Francija in Belgija nista še umirili, se še nadalje v nedogled razpeta in zapleta tudi takozvana »poljska kriza«, ki je prva pokazala na globoko razpoko v anglosovjetskem zavezništvu.

Churchill in Eden sta se v novembru podala v Moskvo tudi zato, da bi s sovjetskimi »zavezniki« našla definitivno rešitev poljskega vprašanja, ki ga je sam Eden označil za preizkusni kamen »medzavezniškega sodelovanja sedaj in še posebej po vojni«. Tudi tedanji predsednik poljske »vlade« Mikolajczyk je s tem namenom poletel v Moskvo. Po teh moskovskih razgovorih so na zapadu že napovedovali poljsko-sovjetski sporazum. Toda namesto sporazuma je nastopila nova kriza poljske begunske vlade zaradi odstopa predsednika Mikolajczyka in »zumanjega ministra« Romerja, ki nista našle na razumevanje pri svojih sodržavcih za rešitev poljsko-sovjetskega vprašanja v smislu sovjetskih zahtev. Kot glavna ovira sporazumu se je — vsaj na zunaj — izkazalo vprašanje nove poljsko-sovjetske meje, ki naj bi se od prejšnje umaknila bolj proti zapadu, nekako do tako zvane »Curzonove črte«, ki jo je angleška delegacija na pariški mirovni konferenci zagovarjala po prvi svetovni vojni.

Prvi, ki so se zaradi tega spora znašli v zagati, so bili Poljaki sami. Zaradi občutovanja svoje osemstoletne »necivilizacijske«, ki jim jo je tedaj »jarmič« Velika Britanija, so se lahkomiselno pustili zaletati v vojni vrtnice, ki je imel za posledico razkosanje njihove države. Hoteli so se varovati na zapadu, pa so sedaj — pod vplivom vojnega razvoja, ki je postavil Sovjetijo na stran Velike Britanije — nenkrat ogroženi na vzhodu in obnova njihove države je bolj problematična kakor kdajkoli doslej, čeprav na tisoče Poljakov krvavi za koristi »zaveznikov« na raznih bojiščih. Angleži, ki se sedaj izmika jo izgovorom, da niso prevzeli nikakega jarmstva za poljske meje na vzhodu, ponujajo Poljakom — v zameno za ozemlje, ki naj bi ga odstopili Sovjetiji — nemško ozemlje v Vzhodni Prusiji in Sleziji, torej kožo medveda, ki ga še nimajo v rokah.

Kako naj se Poljaki zanašajo na take nerealne in nesmiselne obljube, ko jim pa Sovjeti postavljajo nož na vrat zaradi Bele Rusije in Ukrajine že sedaj? V tem je težava in tveganje poljske odločitve v sovjetskem smislu, kajti kakšno jamstvo imajo navsezadnje Poljaki, da bi jim Sovjeti ne pobrali nazadnje še tisto, kar jim sedaj milostno puščajo Angleži? Se posebej bi Poljakom pretila ta nevarnost v primeru, ki ga po vsem sedanjem razpletu nihče več ne more povsem izključiti, da bi namreč nazadnje le prišlo do dejanskih nesoglasij med Anglosi in boljševiki — ne je zaradi poljskega, temveč tudi zaradi drugih težkih vprašanj, ki se prav v zadnjem času tako vsestransko pojavljajo v angleško-sovjetskih odnosih.

A ne glede na to verjetnost tudi Poljaki še niso prav nič prepričani, da bodo Anglosi izšli zmagoviti iz sedanjega vojne. Nasprotno — razvoj položaja v zadnjih tednih, ko je nemški odpor od dneva dneva močnejši, tudi poljsko javnost utrjuje v prepričanju, da bi bila vsaka špekulacija na nemški poraz ne le naivna, temveč prav zločinsko lahkomišelnost.

Se huša od poljske pa je zagata Angležev, ki je širša in se ne tiče več samo Poljske. Nemčiji so napovedali vojno zaradi Poljske. Bolj po vsiljeni nujnosti kot po naravnem razvoju so jim postali zaveznički tudi poljski sosedi boljševiki, ki so sedanjemu vojno že leta 1939 izkoristili s posegom po poljskem ozemlju. Vojna nujnost pa je London navdizel temu poškala v čedalje temnejše nadziranje z Moskvo, od katere je postala naposled odvisna vsa angleška politika v Evropi, tako da ima prav v vsakem vprašanju roke zvezane po boljševiki.

Kaj naj sedaj stori Anglija? Če podpre poljsko stališče, se nujno zameri boljševikom. S tem bi bila vsa sedanja vojna koalicijska »zaveznikov« postavljena na kocko in tako še bolj oslabljeno angleško upanje v zmago. Če pa se postavi na sovjetski stran in izsili od svojih pojskih »varovancev« priznanje sovjetskih zahtev, si ne le odbije Poljake (z nevarnostjo hudih zmed v vzhodni Evropi po sovjetski »osvoboditvi« Poljske), temveč si za vselej odzaga tudi vejo svoje evropske politike, kajti njen vpliv bi izgubil ne le s tega področja na korist boljševikov, temveč tudi iz vseh ostalih dežel kjer se je Anglija znašla pred podobnimi načrti domačih komunističnih eksponentov Moskve. Ali torej s Poljsko — za ceno izgube sovjetskega prijateljstva in razpada sedanje vojne koalicije proti Nemčiji, ali proti svoji »varovanki« Poljski — za ceno izgube vsega svojega vpliva v Evropi in tudi drugod po svetu. Pred hušilo dilmo bi se Anglija — po petih letih vojne z Nemčijo — zares ne mogla znajti. Naprtila pa si jo je sama s svojo kratkovidnostjo in zaslepienostjo, zaradi katere se danes vsa njena vojna »strategija« podira kot stavba iz peska. Na račun te strategije bi danes res lahko približ rek, da je izganjala... hudiča z Belcebubom.

Pa ko bi zaskrbljeni Angleži imeli danes opravka vsaj samo s poljskim vprašanjem. To bi se že dalo kako kramarsko urediti med Londonom in Moskvo na škodo Varšave. Toda Angleži so se znašli v podobnem precepu tudi povsod drugod na evropski celnici, zlasti v južnovzhodni Evropi, kjer so napovedali vojno Rumuniji in Bolgariji zato, da sta obe ti dve državi postali vplivni plen Sovjetije. V Grčiji in v vsej neposredni soseščini te svoje »interresne sfere« pa so s podpiranjem boljšev

Nadaljevanje na 2. strani

Delo Zimske pomoči

Ugoden razvoj božične nabirke — Izjave predsednika Zimske pomoči g. dr. Eiletza

Nabirna akcija letošnje Zimske pomoči za božično obdaritev je tik pred zaključkom. Nabiranje vsakovrstnih prispevkov, ki je bilo poverjeno celotni vojski za to pooblaščenih mladim oseb obojega spola, je sedaj v največjem razmahu. Dasi se ni potrebnih podatkov na razpolago, če bežen pogled na nabirna dela dokazuje, da bo nabirna žetev tudi to pot razveseljevala uspešno. Ob tej priliki je naš poročevalec obiskal sedanjega predsednika Zimske pomoči g. dr. Leopolda Eiletza in ga prosil, naj bi podaja za tisk izjavo o delu letošnje Zimske pomoči, pri nas drugi organizirane, G. predsednik je pred vsem opozoril na željo, da so potrebe pri nas letos na žalost še večje, kakor so bile lani. To je razumljivo, saj smo že v šestem letu najhujših vojn v zgodovini, ki je tudi nas prizadela. Zlasti se je zvišalo število pribežnikov in izgnancev iz Dolenjskega in Notranjskega. Poleg teh brezdomcev so zelo številni tudi primeri tih bede v mestu samem.

Letošnja Zimska pomoč je zlasti glede oblike postavljena pred težke naloge. V tem pogledu so potrebe znatno večje kakor lani. Zaradi tega Zimska pomoč pričakuje, da bodo zasebniki — seveda tisti, ki imajo in morejo — prav takšne predmete prispevali v največji meri. Nekateri so že res mnogo dali. Kakor pri vseh dosedanjih nabirnih akcijah, bodisi po ulicah, bodisi po hišah, so tudi pri sedanjih dajali najmanj tisti, ki imajo največ...

»Vsi, ki imajo,« je poudaril g. predsednik, »bi se morali slednjič že omeščati. Naj bi še enkrat pregledali svoje zaloge. Vtisih se tudi nehoti kaj spregleda. Ni dvoma, da bodo našli kak predmet, ki bi siromaku izredno koristil. Prostovoljni prispevek je dobrodošel tudi izven okvira nabirnih akcij. Takšne prispevke Zimska pomoč zmeraj z veseljem in hvalečnostjo sprejema.«

Dr. Eiletz se je dotaknil tudi tistih, ki imajo, a se izgovarjajo, da so že dali. Kdor ima več, nas ne misli, da je storil svojo dolžnost, če je že nekoč dal. Se mora dati. Pomisliti je treba, da siromaki niso za zmeraj občebljeni z eno obleko ali z enim parom čevljev za zmeraj obuti in tudi ne z enim kosilom ali večerjo zadostno hranjenji. Čas zahteva zmeraj nove dajave. In s temi zahtevami morajo sporedno korakati tisti, ki hočejo siromakom resnično pomagati. Popolno razumevanje

potreb in zahtev siromakov so pokazali srednji in nižji sloji, med njimi torej tudi takšni, ki so morda sami podpre potrebniki; dajali so sorazmerno mnogo več kakor pa imoviti in najbolj imoviti. Najlepši dokaz za to so številke. Uradniki in nameščenci, med njimi takšni, ki morajo skrbeti za številne družine, so radi in prostovoljno prispevali lepe zneske. Pri tem pa je treba seveda poudariti, da so se tudi nekatere imovite osebe lepo izkazale. Zlasti nekatere trdijo, so se pri sedanjih nabirkih odzvale nad vsako pričakovanje.

Letošnja Zimska pomoč je začela poslovati prej kakor lanska, tako da bo nudena glavna pomoč najpotrebnejšim že pred nastopom najhujšega mraza. Razumljivo pa je da Zimska pomoč ne bo zaključena za Božič ali z Novim letom, marveč bo še dalje opravljala svoje človekoljubno delo, kakor z denarnimi podporami se bo vršilo stalno in budno pomagajo potrebnim in v prvi vrsti seveda najpotrebnejšim. Obdarovanje siromakov tako z blagovnimi kakor z denarnimi podporami se bo vršilo na isti način, kakor se je vršilo lani. Prosje za podporo se zelo hitro rešujejo, dajali najrazličnejši prosilci in prosilke vlagajo vsak dan na stotine. Pri tem pa vodstvo ustanove strogo nadzoruje izdajanje podpor, tako da so podpore deležni res samo tisti, ki so potrebni. Na ta način je tudi podano jamstvo, da vse, kar znani in neznani dobrotniki darujejo, dobe res najpotrebnejši. Pri podeljevanju podpor so v prvi vrsti upoštevane družine z mnogimi otroki, bolni, siromaki, res revni Ljubljancem ter pribežniki in izgnanci.

Letos je v teku nabirna akcija za Zimsko pomoč tudi na deželi, in sicer pred vsem v okolici Ljubljane. Kakor izgleda, bo tudi na deželi nabirka dobro uspeša. Prebivalstvo je prispevalo zlasti lepo količino živil.

»Prispevki nabirani akciji za letošnje Zimsko pomoč so prostovoljni,« je nadaljeval svojo izjavo dr. Eiletz. »Vsak naj da, kolikor največ more. Vsak zaveden Slovenec, bi se moral zavedati, da danes dajatev — podpiranje siromakov — ni zgolj akt usmiljenja, marveč v prvi vrsti narodna dolžnost. Saj gre pri tem za rešitev stehernega slovenskega človeka in za pomoč vsaki nadaljnji žrtvi v tej težki dobi, po tako ogromnih žrtvah, ki jih je slovenski narod že doprinesel.«

Trnjeva pot Primorcev

Komunistični tolovaji pojo povsod isto pesem: prisilne mobilizacije, ropi in umori

Ko se je pred dobrim letom komunistično tolovajstvo začelo pod »osvobodilno« krinko razširjati tudi na Primorje, so bila zamašna vsa svarišla in opozorila, ki so prihajala iz Ljubljanske pokrajine o komunističnem početju. Če je bilo ljudstvo nepoučeno in zbegano, tako je bilo to lažje umljivo in opravičljivo, kakor pa pasivno zadržanje inteligence, ki je imela več prilike zvedeti, kaj pomenja OF v Ljubljanski pokrajini, a je kljub temu po velikem delu raje verjela komunističnim lažem. Ta krakovidnost se sedaj brdsko masuje nad vsim prebivalstvom, katerega komunistični tolovaji prav tako vedno bolj strahujejo, kakor so to že prej delali na Notranjskem, Dolenjskem in v drugih naših pokrajinah. Ropi, požigi in umori ter nasilno odvajanje ljudi v gozdove, so že dolgo tudi na Primorskem stalno na dnevnem redu. V naslednjem navajamo nekaj poročil, ki smo jih prejeli v zadnjem času:

Gorica, 15. decembra. Iz Ajdovščine poročajo, da so komunistični tolovaji dne 24. novembra, ko so za celih 36 ur »osvobodili« to vipavsko metropolo in svojo »zmagoto« tudi slovesno razglasili v svet, popolnoma izropali vse ajdovske trgovine, se posebej tudi lekarno g. Simčiča, iz katere so odpeljali tudi lekarnarja Vencelava Ščko. Odpeljali so tudi zdravnika dr. Furlančiča. Pred tolovaji je tedaj zbežalo iz Ajdovščine in okolice v Gorico blizu sto ljudi, ki niso hoteli biti deležni tolovajskih »svobod«. V trg sta tedaj prišla tudi dva »voditelja« primorskega tolovajstva Wilfan in Bevk, ki sta prijezdila na konjih, a sta jo urnih krač pobrisala, čim so se pojavili nemški tanki. Pred odhodom pa so tolovaji temeljito opravili svoje »osvobodilno« delo, saj so med drugim zažgali tudi starodavno poslopje ajdovskega sodišča.

Iz Kamenj na Vipavskem poročajo, da so tiste dni tolovaji noč za nočjo vodili cele vrste moči, žen in deklek skozi vas v smeri proti Vitovljam. »Osvobodilna« raja je bila po večini iz bližnjih vasi, zlasti iz Skrilj, od koder so dali terenci izgnati še poslednje vaščane. Za temi ubogimi pregnanci so tolovaji vozili cele kolone naropane blaga.

Podoben so slike tudi iz drugih krajev, kjer dobijo oblast začasno v roke »osvoboditelji«. Najbolj žalostno je, da je med njimi veliko takih, ki so se še pred dobim letom pod drugo firmo znašli nad našimi ljudmi. Tak primer so o priliki poslednje kratke »osvoboditve« doživeli tudi prebivalci Vipave, h katerim so prišli na »obiske« skoraj sami stari »znanci« iz savojških časov.

Iz Postojne poročajo, da so v okolških vaseh, kamor se jim še včasih posreči se

vtihotapiti, začeli komunisti kar z nasilno mobilizacijo vseh odraslih moških, tako predvsem v okolici Hrajske, od koder odpravljajo ljudi proti Nanosu. Kako malo so že ljudje navdušeni za službo v »osvobodilni vojski«, najbolj zgovorno kaže dejstvo, da je zaradi tega postopanja »osvoboditeljev« pribežalo iz teh krajev v Postojno mnogo moških, ki jih tolovajski »raj« prav nič ne mika. Vse te ponovne »mobilizacije« pa na drugi strani dokazujejo, kako trda je prede tolovajem glade moštva in kako morajo zaradi neprestanih udarcev vedno znova mašiti luknje. Ker se nasprotno Narodna straža čedalje lepše razvijajo in so s svojimi udarnimi enicami postale pravi strah in trepet tolovajev, se seveda domači terenci, kjer le morejo, poslužujejo vseh mogočih intrig proti njim. O tem je pred kratkim spregovoril tudi list slovenskih narodnih stražarjev v Postojni »Straža ob Jadranu«, ki je s prstom pokazal na vso to umazano gonjo tolovajev, katerim zlasti ne gre v račun, da v zadnjem času tako bratsko sodelujejo proti njim stražarji in dobrovoljci.

Prav zanimivo poročilo iz Opatjega sela na Krasu objavlja »Goriški list«, ki piše med drugim: »Te dni smo izvedeli, da je bil v neki hiši v Branici ustreljen Jože Pahor iz Nove vasi, po domače Karličič, po tolovajsko pa »Mišel«. Bil je tipičen kraški komunist. Komunističnih idej se je navzel največ v Franciji, kjer je več let delal. Ko se je ob polomu francoske vojske vrnil domov na Kras, je navidezno najprej miroval, dokler ga nekega dne spomladi 1943 tolovaji niso »silo odpeljali«. Po 8. septembra lanskega leta je postal eden vodilnih, ki so z brzostrelko strašili po opajski občini. Na njegov račun in na račun nekatere drugih domačih kolovodij gredo vse žrtve, ki so padle v opajski občini pod tolovajsko kroglo: Jože Marušič iz Lokvice, Vilma Ferletič, njen oče in njena mati, danje Albert Gorjan (oče sedmih otrok) in Dominik Boje, ki so vsi bili umorjeni lanskega jeseni. Poleg teh domaćinov pa leži zakopanih po opajskih gmajnah še lepo število drugih žrtev tolovajske pravičnosti, ki ve za njihova imena le Bog. Med žrtvami sta bila tudi Angel Pahor iz Nove vasi in Karel Pahor iz Opatjega sela. Prvi je bil prav za prav Ljubljancem, ker je po prvi svetovni vojni živel dolgo let v Ljubljani in je tam imel tudi družino. Med Primorci v Ljubljani je bil zelo znana osebnost, vendar se politično nikjer ni eksponiral. Lani o Vseh svetih je prišel domov na Kras obiskat staro očeta in materin grob. Toda isti večer ga je prišla obiskat VOS, čes da se mora javiti na »komandni« v Selih. Šel je, toda ni se vrnil več. Zaman ga je čakal oče, zaman so ga čakale sestre in zaman ga še danes čakajo žena in otroci. Nekd prišli mobiliziranece je kasneje prinesel vest, da so ga še isti večer, ko so ga odpeljali, trije justifikirali. Odgovornost za njegovo smrt, kakor trde domaćini, nosi ravno Karličič. O smrti Karla Pahorja, ki je bil bratranec Titovega »ministra« Draga Marušiča, so čimkili že poročali: postal je žrtev domačih terencev in VOS-a. Kar pa je najbolj značilno za vse te zločine, storjene v opajski občini, je vidna kazen božja, ki zadeva zločince, oziroma vse glavne posilce

Anglija v brezizhodnem položaju

Nadaljevanje s 1. strani

višje politike »notranjega osvajanja« sami ustvarili najrdnejša boljševiška oporišča na tem področju. Vse to samo iz obzira na boljševiškega »priateljstva«, v katerega iskrenost niso prav za prav nikdar verovali, kajti za tolikanj stepe bi jih bilo vendarle težko imeti. Spekulirali so, da bodo s pomočjo boljševikov premagali Nemčijo potem pa da bodo že kako kos Sovjetiji. Ironija njihovega sedanjega položaja je v tem, da se jim njihov cilj tem bolj oddaljuje kolikor bolj vztrajajo pri svojem nenaravnem zavezništvu z boljševiško Moskvo, ker Moskva z vso rafiniranostjo in vso brezobzirnostjo izrablja angleško slabost ter s podtalnim rovarjenjem izpodkopa Angležem po Evropi pozicijo za pozicijo.

Takšna so dejstva. Zaradi njih Anglija s strahom spremlja politični razvoj, katerega je v stelem sovrastvu do Nemčije s svojim nesposobnim podpiranjem sama izzvala. Ako bi neizbežne posledice zadele samo Anglijo, bi bila to zaslužena kazen, toda pa žalost so zaradi Anglije pahnjene v nesrečo skoro vsi evropski narodi, ki tega Angležem ne bodo nikoli odpustili, jim odpustiti ne bodo mogli.

»Odgovornosti sanje. Danes so po večini na vsi ali pod zemljo ali pa v Nemčiji. Le še par »ta hudiča uživa svobodo. Toda tudi oni naj se zavedajo, da kri nedolžnih vpije k nebu po masčevanju!«

Iz teh in še nešteti drugih glasov z dežele lahko spoznamo, da poje tolovajstvo povsod isto pesem: rop, požig, umor, prav tako na Primorskem kakor na Dolenjskem ali Gorenjskem. Ljudje zločinske nakane teh svojih »osvoboditeljev«, kakor se jim predstavljajo, čedalje bolj spoznavajo in beže pred njimi, kjerkoli se pojavijo. Značilno za veliki preokret, ki se v tem pogledu opaža med goriškimi Slovenci na deželi, je na primer okoliščina, da danes Vipavci, Brical Tolmenci z isto napetostjo čitajo vse naše časopise, ki jih dobijo v roke, kakor so še pred kratkim »požirali«, kar jim je natvezil gozd s svojo lažljivo komunistično literaturo, ki ji sedaj nihče ne verjame več — razen terencev in vseh drugih priganjačev, ki so nekoč v savojški službi prav tako pritiskali na naše ljudi...

Med tem pa se delo pravih slovenskih rodoljubov in narodnjakov tudi v Gorici že vsestransko pozna, kar nam iz dneva v dan čedalje bolj nazorno potrjujejo neštete lepe kulturne prireditve in nove kulturne ustanove. Le tako naprej!

Obvestila »Preveda«

PRODAJA KROMPIRJA

Potrošniki v mestu Ljubljani dobijo po 2 kg krompirja na odrezek »št. 30 in 31« nakaznice za krompir pri naslednjih trgovcih: Kmetijska družba (Novi trg), I. Del. konzumno društvo (poslovalnice Celovška cesta, Zaloška in Sv. Petra cesta), Kmetijska zadruga (Maistrova ulica), Gospodarska zveza (Dunajska cesta), Marinko (Prisojna ulica), Nabavljalna zadruga železničarjev (Cesta 800 let Ljubljane), Nabavlj. zadruga drž. uslužbencev (Vodnikov trg), Sarabon (Zaloška cesta), Štular (Dunajska cesta), Konzumna zadruga (Medvedova ulica), Oven (Hrenova ulica), Konzumno društvo Vič, Herz (Večna pot).

Krompir dvignito do vključno 23. t. m.

DELITVE SVINJSKEGA MESA

Mesari dvignejo na Mestni klavnici se-sekajano meso po naslednjem redu: V sredo 20. t. m. od A do vključno O od 14. do 17. in v četrtek 21. t. m. od P do 2 od 7.30 do 8.30.

NAJVIŠJE CENE ZA MESO

Na podlagi dne 1. naredbi proti navijanju cen št. 19 z dne 1. marca 1944, Služ. list št. 63-22 iz 1944, odločbe z dne 15. junija 1. 1944, Sl. l. št. 154-44 iz 1944 in narebde z dne 3. oktobra 1944, Sl. l. št. 211-80 iz 1. 1944 odobrava komisar za cene sledeče najvišje cene od 19. decembra 1944 dalje za:

goveje meso 1 kg 35 lir, priklada: jezik 35 lir, srce 22 lir, pljuča 14 lir, jetra 22 lir, vranica 16 lir, ledvice 22 lir, vampi 14 lir, glava 14 lir, možgani 22 lir, noge 10 lir, gobec 16 lir, vime 10 lir kg, franko mesnica (stojnica) vključno vse dajave.

Cenik z najvišjimi cenami mora biti na vpogled občinstvu na vidnem mestu v vseh obratnih prostorih, kjer se prodaja blago, navedeno v ceniku.

Vsako neposredno ali posredno zvišanje cen je prepovedano. Kršitelji se kaznujejo po zakonskih predpisih.

Skrb za ceste na mestni periferiji

Skoraj vsak dan beremo, kako mestno županstvo vestno skrbi za redno vzdrževanje cest po mestnem središču, zato pa moramo tudi še posebej pohvaliti, da ima enako skrb za ceste na periferiji, ki so glavna zveza med mestom in okolico ter zato posebno koristne tudi podeželskemu prebivalstvu.

Mestno županstvo je po programu svojega rednega obnavljanja in vzdrževanja cest letos obnovilo zgornjo plast na važnih cestah v vsej dolžini v prvi vrsti na Litjski cesti, ki je spet lepa in trdna v vsej svoji dolžini 2500 m od Gruberjevega prekopa pa prav do meje mestne občine Ljubljanske. Porabljenega je bilo nad 400 kubnih metrov raznega posipalnega gralva. Nasuto gradivo je bilo uvažljano s parnim valjarjem, ob cesti je pa pripravljen je drobnejši tolčenec za kranje ceste. Hkrati s popravilom Litjske ceste se rešuje tudi vprašanje ureditve odтока vode, ki prideka z Golovca in se zbira po jamah ob Litjski cesti. Z vsemi okoliškimi posestniki je bilo urejeno, da bodo sami uredili odток vode že na pobočje Golovskega hriba.

Poročali smo že, da je letos obnovljena tudi vasa Zaloška cesta od železniškega prelaza v Mostah tja do meje mestne občine, torej v dolžini celih 3200 m. Porabljenega je bilo nad 500 kub. m raznega gramoznega gradiva ter je bilo vse to uvažljano s parnim valjarjem. Ob sedaj gladki cesti so seveda že tudi pripravljeni kupi drobnejšega gramozja za kranje ceste. Vsa obnovitvena dela so bila napravljena po prizadevanjih za županske posele pooblaščenega generalnega tajnika gospoda Franca Jančigaja, ki že od nekdaj izkazuje skrb za lepe in dobre ceste ter je ta namen brez zamud odobril vse potrebne kredite za nabavo gradiva in drugega materiala.

Po njegovih težnjah mestno cestno nadzorstvo redno nadaljuje s obnavljanjem cest v okviru razpoložljivih kreditov in delovnih sil, ki jih na vseh straneh primanjkuje, dokler bo popraviljanje cest dopuščalo vreme. Med večja doslej končana ali še v delu se nahajajoča obnovitvena dela spadajo tudi popravila Poljanske ceste, Grudnovega nabrežja, Cankarjevega nabrežja, Novega trga, Dobrebranske ceste, poleg navedenih bo pa mestna občina obnovila tudi še Bohoričovo in Kolodvorsko ulico.

Kakor je mestno predstavništvo s popravilom cest in njih obnovo ustreglo mestnemu in tudi okoliškemu prebivalstvu, tako je pa izkazalo z obnovitvijo Zaloške ceste svoje sočutje z ranjeni in bolniki, ker je s popravilom ceste do skrajnosti zmanjšalo ropot.

Japonski napad na letališče pri Kalkuti

Tokio, 18. dec. Japonsko letališče je bombardiral sovražnikovo oporišče velikih bombnikov zapadno od Kalkute. Zažgalo je pet sovražnikovih velebomnikov in povzročilo 4 velike požare na tleh. Vsa japonska letala so se vrnila nazaj.

V spomin Dušanu Meničaninu

Okoli arhski rojak padlega junaka, stolnika Dušana Meničanina, podpredsednik dobrovoljnega zbora Djuro L. Vrga nam je poslal naslednje spominske vrstice:

Z junaki lahko vedno govorimo, kajti srce junaka ugašne samo enkrat, zato pa njegovo življenje in njegova dela bobnojo in žarijo kot bobnenje in grmenje topov in kot sonce, ki ne bo nikdar ugasnilo.

Krik nedolžnega naroda, ki ga je težko prizadela rdeča mra, te je razal v srce, te klical v sveto borbo in budil v tvojih čvrstih mišicah staro narodno sbo in oprevana junaštva. Regjanje strojin in grmenje topov ni nikoli prepreči o tvojih poti. Sel si vedno pred svojimi tovariši, kot nekoč junak minulih dni, dokler ti niso zadali smrtnih ran sovražniki, ki so vedno poslušali z največjim strahom tvoje ime.

Toda šele po tvoji smrti se jih bo pri spominjanju tvojega imena lotevala groza, kajti po tvoji poti korakajo tisoči mrkih maščevancev, ki so se na tvojem grobu svečano pri Bogu zakleli, da bodo tvojo sveto borbo nadaljevali do konca.

Padeš si na lepi slovenski zemlji, ki te bo smatrala za svojega junaka, na obali bučne Drine pa bodo za vedno pripovedovali šumeči valovi, kako so tvoji rodni bratje iz tvojega kreja kakor ti dajali svoja mlada življenja kakor nežne pomladne rože za rod in sveto grudo v borbi proti odvratnim Titovim krdojem. Naša pokolenja pa se bodo iz knjige vaših življenj učila in bodo iz nje črpale novo moč za še večja in še slavnjša dejanja. Ni treba obžalovati, da niste padli na pragu naših domov tam ob Glini in Uni, kjer smo preživljali najnežnejšo mladost, kajti i turkaj i tam so vas vaši bratje željno pričakovali.

In ko bo zopet vzhlo sonce in bo sinila ljubna zora, bo tvoj narod, Dušan, poljubljaj tvoj grob z molitvami zahvale in z dožnim spoštovanjem, med tem ko bš Ti na prsih rodne grude sladko sanjal o svoji slavi.

Gospodarstvo

Astronomske številke o inflaciji v Grčiji

Poročali smo že, da je v Grčiji inflacija zavzela tak obseg, da je morala Grčija uvesti novo valuto. Po odhodu nemških čet iz Grčije je nastala v grškem gospodarstvu popolna zmeda, ki se je še povečala, ko so spekulanti videli ravnodušnost Angloameričanov glede življenjskih potreb naroda in zlasti glede črne borze. Tako se je črna borza naglo razbohotila, cene pa so se dvignile do astronomske višine. Šele sedaj prihajajo Angloameričani na dan s številkami, ki kažejo, kam je zašlo grško gospodarstvo s svojo valuto.

Ob uvedbi nove valute je stari denar izgubil vsako vrednost. Za bankovec v nominalni vrednosti 5 milijonov drahem ni bilo mogoče prav nič kupiti. Takih bankovcev ni bilo mogoče uporabiti niti kot drobiž, za kar so prišli v poštev šele bankovci od pol milijarde drahem (0.01 nove drahme) navzgor. V Atenah so milijonski bankovci ležali na tleh. Ljudje so jih pometali proč, kar je bilo zlasti razumljivo Americanom, ki so izračunali, da velja 1 dolarski cent 75 milijard starih drahem. Najbolj pretirane cene so bile zabeležene za razna živila. Ni se torej čuditi, da je zavladala med prebivalstvom strahna lakota. V stari valuti je dosegla cena za par čevljev 45 milijonov drahem.

Angleži so situacijo takoj izkoristili. Dosegli so, da je grška vlada uvedla novo valuto, ki je tesno povezana z angleškim funtom. Razmerje med staro in novo valuto je bilo določeno tako, da so za 50 milijard starih drahem dali eno novo drahmo. Pred zamenjavo je obtok bankovcev dosegel 3 trilionne drahme, po zamenjavi v navedeni relaciji pa je ostalo v prometu 60 milijonov novih drahem. Razmerje med angleškim funtom in novo drahmo je bilo določeno tako, da velja angleški funt 600 novih drahem. Čeprav je bil obtok novih drahem od prvega početka izredno majhen, so cene v zadnjem času pričeke znova naraščati. Cen pač ni mogoče stabilizirati z enostavnimi valutnimi ukrepi, temveč je treba, da se trg oskrbi vsaj z minimalnimi količinami najbolj potrebnega blaga, zlasti pa živil. Dobave živil, ki so jih obljubili Angleži, pa so bile dovolj mafenkosne.

Angleški valutni eksperiment v Grčiji zasledujejo tudi v neutralnih državah z nezaupanjem. Mnogi se vprašujejo, kako naj se opraviči odkup celotnega grškega obtočka bankovcev, ki je znašal pred nemško zasedbo 24 milijard drahem in na koncu tri trilionne drahme, za borih 60 milijonov novih drahem, kar ustreza znesku 100.000 angleških funtov. Težko si je predstavljati, kako naj v redu funkcionalni plačilni promet pri obtočku, ki znaša zaenkrat le 60 milijonov drahem. O sanaciji starih dolgov še ni nič določeno. Vprašanje končne stabilizacije drahme tudi ne more biti rešeno s tem, da je grška Narodna banka pripravljena oddati zlato v zamenjavo za nove bankovce. Kritje novih bankovcev obstoja v celoti v zlatu in zlatih devizah. Tu gre za stari zlati zaklad grške Narodne banke, ki je bil pred leti odnešen v London, kjer je ta zlati zaklad prevzela Anglija v upravo. Vrednost teh zlatih in deviznih rezerv večkrat presega sedanjí začetni obtok novih bankovcev.

Razmerje nasproti funtu, ki je določeno kakor rečeno v relaciji 1 funt enako 600 drahem, se le malo razlikuje od relacije, ki je veljala pred vojno, ko je znašala vrednost funta 550 drahem. Pri tem pa je posebno značilno, da nova ureditev že v naprej upošteva znaten ažjo za zlato in zlatnike. Grška narodna banka bo sicer oddajala zlato v zamenjavo za nove bankovce, toda s pribitkom 100%. Za angleški souvereign (zlati funt) je določen te-

čaj 2400 novih drahem, to je še enkrat več, kakor oficijelno notira zlati funt v Londonu in 4-krat več, kakor znaša tečaj papirnatega funta. Seveda je pri tem upoštevati, da so se pred inflacijo trgovali zlati funti po tečaju, ki je bil šest do osemkrat višji v primeri s tečajem papirnatega funta.

Tudi angleški strokovnjaki, ki so sestavili načrt za uvedbo nove valute, se dobro zavedajo, da more eksperiment uspeti le tedaj, če bo mogoče istočasno rešiti vprašanje oskrbe grškega prebivalstva z živil. To vprašanje pa nikakor še ni rešeno.

Gospodarske vesti

— Nemško-hrvatska trgovinska pogajanja. Običajno polletno zasedanje nemškega in hrvatskega vladnega odbora za zunanjo trgovino je bilo 2. decembra zaključeno v Zagrebu. Na zasedanju so bila rešena vsa tekoča vprašanja zunanje trgovine.

— Izgube angleške trgovinske mornarice. Angleško ministrstvo za vojne transporte je objavilo, da je angleška trgovinska mornarica do konca oktobra t. i. izgubila 30 tisoč mornarjev, ki so pri vojnih in oskrbovalnih prevoznih izgubili življenje. Poleg tega je 4000 angleških mornarjev v ujetništvu, 1000 pa invalidov.

— Francoska dobroimetja v Angliji in Ameriki. V zvezi s prizadevanjem francoske vlade, da bi lahko čim prej in v čim večjem obsegu izkoristila dobroimetja v Angliji in Ameriki, poročajo, da znašajo francoska dobroimetja v Angliji okrog 100 milijonov funtov (80 milijonov raznih vrednot in 20 milijonov zasebnih banknih dobroimetij). Francoska dobroimetja v Zedinjenih državah znašajo 1594 milijonov dolarjev; od tega odpade 900 milijonov dolarjev na zlate rezerve, deponirane v Zedinjenih državah, in 500 milijonov dolarjev na zasebna dobroimetja.

— Svetovna pšenična letina. Po ameriških cenitvah je znašal svetovni pridelek pšenice v l. 1944 110 milijonov ton. To bo največji pridelek od l. 1939., ko je znašal 112 milijonov ton. Pretežni del odpade seveda na Severno Ameriko. Cenijo, da bo znašal v letu 1944—45 svetovni izvoz pšenice 14 milijonov ton nasproti 10 milijonov v prejšnjem letu in 18 milijonov v l. 1939.

Prihodnja zavezniška konferenca v Rimu?

Zeneva, 18. dec. Kakor javlja diplomatski sodelavec lista »Sunday Dispatch«, se bodo Churchill, Roosevelt in Stalin sestajali verjetno januarja ali februarja me-ea nekje v Sredozemlju. Dopisnik pripominja, da bodo morda izbrali za kraj sestanka Rim, ker je znano, da Stalin temu ne bi nasprotoval.

Poslabšanje odnosajev med Anglijo in USA

Zeneva, 18. dec. »Daily Mail« ugotavlja v nekem uvodniku, da so v Angliji v dlo upali, da bodo postali britanski-ameriški odnosaji po predsedniških volitvah priširnejši. Mesto tega pa kaže, da so se poslabšali.

Švicarska kriza

Bern, 18. dec. Novi švicarski zvezni svetnik Petitpierre je imel v svojem domačem mestu Neuenburgu govor, v katerem je med ostalim izjavil: »Bodočnost naše dežele je posebno nejasna. V petih letih vojne so ostali Švicarji enotni. Bati pa se je, da ta enotnost sprito tujih vplivov ne bo dolgo trajala. Predvsem moramo skrbeti za to, da bo Švica ohranila svojo duhovno in moralno neodvisnost: V tem je prava in težka naloga naše generacije. Švica ne more kratekoma ignorirati tega, kar se dogaja izven njenih meja.«

Spominjajmo se brezdomcev, darujmo za Zimsko pomoč!

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu

Šef pokrajinske uprave je 16. XII. 1944. določil za tržno blago v Ljubljani najvišje cene, ki veljajo od ponedeljka 18. decembra 1944. Zjutraj dalje do objave novega cenika.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje: Novo kislo zelje 6.80 L; kisla repa 6.80 L; repa 3 L; rdeče zelje 4 L; zelje v glava 3 L; zelje na debelo 2 L; sveže naribano zelje 4 L; ohrovt 6 L; črna redkev 3 L; rdeča pesa 8 L; kolerabice 8 L; rumena koleraba 8 L; krompir 4.50 L; en-dijava 10 L; navadni radič 12 L; gojeni radič 20 L; špinata 10 L; šopek mešana zelenjava za juho 0.50 L; osmaženo rdeče korenje 8 L; rumeno korenje 6 L; peteršilj 6 L; zelena 10 L; osmaženi hren 8 L; jabolka 16 L.

Kjer ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. Opozarjamo pa, da vse te najvišje cene veljajo samo za blago, pridelano v Ljubljanski pokrajini, ker za blago, uvoženo iz drugih pokrajin, veljajo cene, ki jih za vsako pošiljko posebej odobri šef pokrajinske uprave.

Posebno pa opozarjamo prodajalke in prodajalce, da mora biti po teh cenah na-prodaj vse blago zdravo, otrepljeno in v tak

Kronika

• Omejitve potovanja o božičnih praznikih. Nemška državna železnica je za letošnje božične praznike omejila zasedba potovanja, zato da bo v vlakih več prostora za pripadnike oborožene sile, za potrebe oborožene provizije ter civilne preskrbe. Božični prazniki bodo torej prinesli nemški državljanom železnice gotove razbremenitve. V zvezi s tem je določeno, da se v dobi od 22. do 24. decembra ne smejo podvzeti niti službeni in poslovni potovanja. Vsa dovoljenja, izdana za takšne vožnje, izgubijo za dobo od 22. do 26. decembra svojo veljavo. Za najnujeje za zasedbo vožnje je potrebno posebno policijsko potrdilo. V dobi od 19. decembra do 5. januarja bodo dovoljene vožnje samo izjemoma, pozneje pa bo normalni promet po možnosti zopet vzpostavljen.

• Letošnja papeževa polnočnica. Papež Pij XII. bo letos po dolgem času bral polnočno sveto mašo zopet v cerkvi Sv. Petra in ne več v svoji zasebni kapeli. Petrova cerkev bo na Sveti večer prvič po izbruhu vojne svečano razsvetljena.

• Novinarji proti sovražni propagandi. Skupina italijanskih in inozemskih novinarjev se je v Benetkah prepričala o neresničnosti sovražne propagande trditve, po katerih naj bi bili Nemci domnevno odvele v Nemčijo svetovno znane »Zlate kolenje« na proleju cerkve Sv. Marka v Benetkah. Novinarji so ugotovili, da so konji spravljani v vami kleti dožve palače ter da so v Benetkah in ne v Nemčiji. V isti kleti je spravljen tudi znameniti Colosseum-jev kip.

• V Domžalah je umrla ga. Marija Majhen, vdova po ondodnem posestniku in mlinarju. Pokopali so jo na Miklavževu na domačem pokopališču.

Iz Ljubljane

u— Novi grobovi. Dotrpel je nepozabni mož, oče, brat, bratranec, svak in stic g. Janko Zoric, brivski mojster. Pogreb bo v sredo 20. t. m. ob pol. 16. uri pop. z Zal. iz kapelice Sv. Janeza na pokopališču k Sv. Križu. Za pokojnikom žalujejo žena, sinčka, brat in drugo sorodstvo. Sv. maša zadušnica bo v četrtek, 21. decembra ob 8. uri jutraj v župni cerkvi Sv. Družine v Mostah. — Svojce je zapustila žena, mati, stara mati, sestra in teta, gospa Marija Zalete, rojena Perko. Leži na Zalah, v kapelici Sv. Jakoba, pogreb pa bo v sredo 20. t. m. ob 9. uri dopoldne iz hiše žalosti. Vodnikova 48, na pokopališču v Dravljah. Maša zadušnica bo v soboto 23. decembra ob pol. 7. uri jutraj v župni cerkvi Sv. Frančiška. — Umrl je ljubljani oče, g. Julij Šušteršič. Za njim žalujejo sin ininja, Adolf Šušteršič ter hčerki Vanda Burger in Erika Bries. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, 21. t. m. ob 2. popoldne z Zal. iz kapelice Sv. Krištofa na pokopališču k Sv. Križu. — Pokojnikom bodi ohranjen lep spomin, žalujočim svojem izrekamo naše odkrito sožalje!

Lojzetu Meserku v slovo

Le malo časa smo se veselili povratka Lojzeta Meserka iz tujine, kamor ga je zanesla vojna vihra in kjer je večkrat gledal smrti v oči. Zadet od izstrleka v obe roki, bi bil skoro podlegel, zato ni čudno, da se je po Ljubljani bil raznesla vest, da Lojzeta Meserka ni več med živimi. Pa je prišlo pismo, ki ga je poslal njegov ostrih. Lojze je bolan in si želi domov. Kako nas je dvignilo to sporočilo! Ko smo ga pozdravili na domačih tleh, je dejal: »Da sem le doma, vseeno mi je, če tukaj tudi umrjem.«

Učeda se je s pokojnim Lojzetom neusmiljeno igrala. Pomenit in značaje je šel za sredo, ko jo je dosegel z obema rokama, pa mu jo je usoda kruto iztrgala. Še v smernem boju je videl prived sredo, potem pa ga je smrt iztrgala iz naročja ljubljene življenjske družice, ki mu je bila le nekaj dni zaskočna tovarišica.

Lojze Meserko je bil večkrat trgovec, zvest sodnik, obenem pa velik dobrotnik. S svojimi strankami je bil v najlepšem odnosu ter je skrbel za njih kakor oče. Vedno in povsod se je pokazal človeka, prirojenega šegavost pa mu je pridobila mnogo prijateljev v vseh slojih. Vsi znanci bodo Lojzeta Meserka zelo pogrešali, dobrodelna društva pa so izgubila z njim vzornega podpornika. Uverjeni smo, da so šla vsa dobra dela z njim, kjer mu bodo izprosila milost pri večnem Sodniku. Bodi Lojzetu Meserku sliadki počitek v domači zemlji!

Kultura

„Thais“ zopet na repertoarju

Ob uvrstitvi Massenietove „Thais“ v letošnji repertoar bi si mogli zastaviti vprašanje zakaj ta opera pred mnogimi leti ni uspela, medtem ko se je v zadnjih sezonah uvrstila med najbolj priljubljene in dosegla kar izredno visoko število predstav. Razlagljanje tega vprašanja, ki pa bodi tu samo mimogrede nakazano, bi pokazalo, kako se spreminja okus občinstva pod vplovanjem zunanjega življenja in v koliko meri prispevajo močni pevci k uspehu del, ki se v neki drugi zasedbi niso mogla priljubiti.

Menim, da je pri „Thais“, tej glasbeno sladkobni in po vsem svojem značaju popularni operi, odločevalo gde uspeha na deskah naše opere to in ono: sprememba okusa in posrečena zasedba. Po znani povesti skeptika in poduhovljenega epikurejca Anatole Francea prirejeni libreto je vsebinsko dovolj zanimiv, medtem ko je Massenietova glasba zelo zgornja, čustveno bogato niansirana, malone do sentimentalnosti topa. Srečanje dveh svetov: paganskega z njegovim dekadentnim hedonizmom in mlado-krščanskega z njegovim asketstvom in agresivno voljo do reševanja duš je ne le vsebinsko, marveč tudi glasbeno prikazano v človeško zanimivem konfliktu puščavnika in lepe kurtizane. Tudi meos opere je s kontrastom orientalske čutne glasbe in krščanske glasbene romantike zgrajen na tem konfliktu dveh svetov. V prejšnjih časih ni moglo biti pravega razumevanja ne za vsebino opere, ne za njeno glasbeno pitorečnost, ki je resda površna, vendar bleščača in prijetna. V Heybajova in pokojni Robert Primožič sta bistveno pripomogla do tega, da je „Thais“ v enem letu — od decembra 1942 — dosegla, kar rekordno vzpon v številu predstav in da je tudi v naslednji sezoni vedno znova napolnila gledališče.

u— Na tretjo javno predstavo goslenov šole Glasbene Matice opozarjamo tudi stare in prijatelje naše mladine. Predstava bo danes ob 17. uri v mali filharmonični dcorani. Sporedi v Matični knjigarni.

u— Pošti Ribnica na Dojenkem in Veike Lašce opravljata od 19. t. m. dalje celotno pošto službo. — Pošta Ig pri Ljubljani bo opravljala od 21. decembra t. l. dalje tudi blagajniško in paketno službo.

u— Semenski krompir. Ljubljanska mestna občina je dobila več vagonov odbranega in vestransko pripravljivega ter priznanega semenskega krompirja iz Nemčije. Na razpolago so sorte »Ostbote«, »Sieglinde« in »Ackerseggen«, ki so bile v listih že opisane. Vabimo kmetovalce, naj ne zamude ugodne priike za zameno semenskega krompirja. Naročnik namreč odda enako težo svojega jedilnega krompirja Prevodu, nato pa dobi iz skladišča Glavne kmetijske blagovne zadruge nemški semenski krompir. Cena za semenski krompir je 5 lir, Prevod pa plača za jedilni krompir 2.80 lire za kilogram. Krompir je selekcioniran, odporen proti boleznim in mnogo bolj rodovitni kot naše domače sorte ter ga zato vsem našim kmetovalcem prav toplo priporočamo. Nakaznice in informacije daje mestni gospodarski urad v Beethovnovi ulici št. 7, v sobi št. 15, od danes dalje.

u— Zaradi nezadostne dobave mleka je bilo v mesecu oktobru in novembru pred posebnim sodiščem za javno varnost v Ljubljani izrečenih mnogo obsodb. Rejci možne živine so bili ovađeni zaradi nezadostne dobave mleka »Prevoduc«. Sodišče je ovađene osebe pozvalo na odgovor ter jih obsodilo na večje in manjše denarne globe, nekateri obtoženci po so bili oproščeni, ker so v svojo razbremenitev navajali pred sodiščem tehtne ojaševalne okolnosti. Te okolnosti je sodišče upoštevalo kjer je sprevidelo, da živinorejcem res ni bilo mogoče dobaviti predpisanih količin mleka. V nekaterih primerih so bile izrečene strožje kazni, bilo pa je tudi mnogo navedb, da je uspešno krmiljenje živine v sedanjih časih zelo težko.

u— Dela na Tržaški cesti se nadaljujejo. Popravljalna dela Tržaške ceste ob novem hodniku za pešce so tik pred zaključkom. Sedaj utrjujejo cestniše temelje pri Langusovi ulici. Ko bodo ta dela dovršena, bo nastopil še parni valjar. — Velika količina krmiljenega kamenja, ki je navožen v dveh skoraj neprekinjenih vrstah na obeh straneh ceste, dokazuje, da nameravajo vso Tržaško cesto temeljito popraviti. Popravljalna dela cestniša so kljub neprijetnemu vremenu še zmeraj v teku na Viču. Tam popravljajo cestniše na dveh odsekih, ki ju sproti utrjuje parni valjar. Vozovni in osebni promet zaradi dela ništa ovirana.

u— Gospodinski koležar za t. 1945. priljubljeno božično darilo za gospodinjje je izšel in se dobi pri založniku v trgovini Knjigarne Tiskovne zadruge, Sejenburgova ulica 3.

u— Obvestila Slov. Rdečega križa. Neimenovani zdravnik v Ljubljani je poklonil Slov. Rdečemu križu v Ljubljani 1000 lir mesto noveletnega cvetja znanec in prijatelj. Prisrčna hvala!

u— V počastitev spomina blagopokojne gospe Antonije Kramarjeve darujeta za Društvo slepih Iv. Atijahova in Mar. Seunigova 300 lir.

u— Mesto venca na krsto ge. Berte Smole darujeta rodbini Versec-Mackovšek 300 lir Društvo slepih.

u— FORMICOT PASTILE ZA DEZINFEKCIJO UST IN GRLA dobite v lekarnah.

u— Gostje, ki pridejo za božične praznike po vino k nam, vjudno prosimo, da prinesejo steklenice s seboj. Gostilna Lovšin, Gradišče št. 13.

u— Radio aparate, gramofone ali posamezne dele, kupuje po najvišji dnevni ceni A. Kovačič, Prešernova 44.

u— Pozor! Kurja očesa, trdo kožo, v meso vrašene nohte Vam odpravi edino pediker v kopačički Okrožnega urada. Sprejema tudi privatnike.

u— Srečne Božične praznike želi vsem cenjenim gostom gostilna »Lovšina, Gradišče št. 13.

u— Nesreče. Valentin Antončič, 38-letni delavec z Rakeke, se je ponesrečil pri delu. Na levo nogo mu je padel hlin in mu jo zlomil. — Franc Lampelj, 48letni kovač iz Male vasi, je pri delu padel in si zlomil desno nogo. — Vinko Toniž, 51letnemu kolarju iz Device Marje v Polju, je krožna žaga prerezala zapetje levce. — Anton Kresse, 1 leto stari sin posestnika iz Malih Lašč, si je pri padcu zlomil desnico. — Ivan Komidar, 68letni trgovski zastopnik iz Ljubljane, je padel po stopnicah in si

Prva predstava v sedanjih sezonah je v zasedbi nekoliko spremenjena. Valerija Heybajova je v naslovni vlogi ostala umetniško srce predstave, zakaj od njene igre in njenega petja dobiva naša „Thais“ svojo umetniško kri, z njo se predstava dviga med najzanimivejše naše opere uprizorivke zadnjih let. Brez tako dognane „Thais“, ki sugestivno vpliva tudi na scigralce, bi naša uprizoritev ne bila to, kar je. Ob nastopu Borisa Popova v vlogi puščavnika Athanaela se spominjamo, v koliki meri se je prav ta partija prilagajala Primožičevi postavi, glasu in igrarskemu karakterju. Popov, sijalen kot don Juan in kot Medisto, se ni mogel do kraja živeti v podobo Athanaela in kljub močnim posameznim momentom ni ustvaril v celoti tako žive, igralsko učinkovite in pevsko sproščene partije, kakor sta obvedbe prej omenjeni njegovi vlogi. V vlogah Krištofa in Mirtale nastopata uspešno E. Krištova in V. Bukovčeva. V ostalih vlogah ni sprememb, ki bi moge vplivati na učinek opere. Posebej je treba znova poudariti velik dež balet in orkestra, takisto kot petje puščavnikov in prvi sliki in poznejše nastope zbora. Pri sedanjih predstavah je bila šesta slika izpuščena, s čimer se je trajanje opere nekoliko skrajšalo, vendar je preobrat v Athanaelovi duši, kakor ga kaže zadnja slika, ostal zaradi tega krajšanja manj jase.

Kakor je ostala nespremenjena režija (Cirij Debevec), se je zaradi smrti N. Stri-tofa spremenilo muzikalno vodstvo predstave: prevzel ga je D. Zebre in izredno trdno vzvičuje v slogovne značilnosti „Thais“ senzitivno glasbo.

Lovski zbornik

Za lovec in druge prijatelje narave, pa tudi za vsakega izobraženca, najsi je tudi le prikritne usmerjenosti, je izdala Zvezd lovskih društev v Ljubljani zajeto knjigo »Lovski zbornik«. Članom lovskih društev

Dr. AVČIN MARIJ

OTROŠKI ZDRAVNIK

LJUBLJANA, RIMSKE CESTE 21

od 20. XII. 1944 do 1. I. 1945

NE O R D I N I R A

zlomil desnico. Vsi ponesrečenci se zdravijo v splošni bolnici v Ljubljani.

u— Tatvine ograj ob Ljubljani so se posebno zaradi stiske s kurivom začele množiti. Zato mora mestno županstvo svariti vse prebivalstva, da ne odnaša lesenih ograj z obrežij Ljubljane za kurivo. M. st. na občina nikakor ni v stanu, da bi odnesene dele ograj stalno nadomeščala z novimi, ker je ves stavljen les pod zaporo. Če bodo ograje ob cestah vzjožlj Ljubljane uničene, bodo morali vsi prebivalci Ljubljane občutiti posledice zmanjšanja varnosti prometa in tudi morebitne nesreče, ki se bodo prav lahko zgodile zaradi odstranjenih ograj. Zato naj sehnari v lastnem interesu varuje mestno imovino ter onega, ki jo hoče poškodovati, takoj naznanj najbližji policijski stražnici ali pa mestnemu županstvu.

u— Pisalne in računske stroje ter boljše nalivna peresa kupuje po najvišji dnevni ceni A. Kovačič, Prešernova 44.

S Koroškega

50letnik rokiša je obhajal te dni eden najbolj zaslužnih borcev narodno socialistične stranke na Koroškem SA standardni vodja Walter Rentmeister. Imenovan se je narodni na Štajerskem, prišel pa je v mladih letih na Koroško, kjer je najprej obiskoval gimnazijo, potem pa se je posvetil farmacevtski stroki. Ze leta 1919, se je pridružil gibanju, iz katerega je pozneje izšel nar. socializem. Rentmeister je bil nekaj časa tudi deželni vodja stranke na Koroškem, potem pa je odšel na Dunaj. Pozneje se je udeležoval v Nemčiji, kjer je dosegel posebno velike uspehe v Hamburgu. Gauleiter dr. Rainer je ljubljano poslal svoje prisrčne čestitke.

Na bojišču sta padla dva koroška rokaša iz Vetrinja. To sta podčastnik Ferdinand Leitgeb in deseterik Franc Truden.

u— Kar so zmogli naši predniki, zmoremo tudi mi. V soboto 16. decembra se je vršilo v prostorih celovškega gledališča veliki zborovanje nar. soc. stranke. Kot govornik je nastopil znani dunajski nar. socialist Gauleiter Freudenfeld, ki je v uvodu povdaril, da ne sme človek v časih, kakršni so današnji, videti le svojih lastnih težav, ampak se čezrti tudi po težavah v nasprotnem taboru. Zapadni kapitalizem in boljševizem, ki sta vznikla iz idej francoske republike, nista več dostajša vprašanjem današnje dobe. Na milijone ljudi je padlo na stopnjo proletarijata, nobna država na svetu pa nima socijalnih pridobitev s kakršnimi se lahko ponaša Nemčija. V Ameriki je 45 odstotkov prebivalstva nedohranjenega, število brezposelnih pa gre v milijone. V Nemčiji nasprotno ima vsakdo zaslužek in kruh. Zaradi tega je Nemčijo doletela sedanja vojna ter jo uničujejo z bombami. Toda čim hujši postajajo ti napadi, tem večja je nemška odprta sila. Naši predniki so zgradili mnoga poslopja, ki so postala žrtev sedanjih vojne, in tisti, ki bodo po sedanjih vojni ostali, bodo prijeli krepko za delo, da bodo popravili škodo. Govornik je p-kazal tudi razlike med takim zvano kulturo v Ameriki in med razmerami v boljševiški Sovjetski zvezi ter v Nemčiji. V Nemčiji cenijo človeško življenje kot najvišjo dobro. Noben nasprotnik ni dosegel mogoč premagati Nemčije in tega ne bo dosegel, dolge bodo Nemci sami ohranili vero in zaupanje v svojega Führerja.

S Štajerskega

Na celokupnem področju Šajerske so se vršila pred kratkim zborovanja, na katerih je vzpodbujal producente k čim večji proizvodnji vseh pridelkov vodja kmetov Heinzl in njegov sodrudič direktor za kmetijstvo inj. Leitner. Govornika sta povdarjala, da je nemška prehrana že leta in leta podvržena dobro premišljenim smernicam, katerih se morajo vsi proizvajalci držati. Gre za to, da se smiselni smernici zasidra tudi v zadnji kmetijski hiši in koči. Vse navidezne težave je lahko obvladati, kajti vojne razmere zahtevajo določeno količino živil. Gleda letošnje proizvodnje so govorniki povdarjali, da je treba poskrbeti za to, da bodo ojarice rodile vsaj toliko kakor lani. Prav tako bo treba posaditi najmanj toliko krompirja kakor lansko leto. Proizvodnja mleka se ne sme

zmanjšati, povečati pa bo treba površino za proizvodnjo zelenjave. Število živine bo treba prilagoditi količinam krmil, ki so na razpolago za prirejo. Na noben način se ne sme zmanjšati površina za žito, kajti kruh je glavno živilo na bojišču in v zadledju.

Novo vodstvo fašizma na Štajerskem in Koroškem. Fašist Ervino Comuzzi je bil od fašistične republikanske stranke imenovan za deželnega voditelja fašistov na področju Štajerske in Koroške. Prevzel je svoje posle za obe navedeni ozemlji.

Sestanek v Pinju. Okrožni vod a Fritz Bauer je sklical pred kratkim v Pinju sestanek, katerega so se udeležili vsi župani in okrožni postajevođe ptuškega okrožja. Govornik je poročal poslušalcem o aktualnem položaju na vseh področjih ter povdarjal, da je treba ohraniti brezpogojno vero v zmago nemškega orožja.

Iz Postojne

Živahno kulturno življenje. Skoraj ne mine dan, da na bi bilo v Postojni kakšne prireditve, zlasti koncertnega značaja. V torek je bil zelo zanimiv pester večer, dne 15. decembra pa je nastopil ljubljanski orkester, ki je pričel svoj program s Triglavskega korala. Gdč. Branka Stigar je lepo odpeval več narodnih pesmi. Posebno je ugajala Dvojakova »Humoreska«. Občinstvo je zelo zabavalo g. Herman, na kar je nastopila gdč. Branka z lepimi solističnimi speli. Orkester je zaključil spored s koračnic »V bratskem objemu«. — Za 19. december ob 18. pa je bila napovelana v kinogledališni dvorani prireditve štaba dobrovoljskega korpusa in domobrancev. Uvodno besedo spregovori dobrovoljec podporočnik dr. Djako Sijepčević.

Iz Trsta

100. obratni koncert je bil dne 15. decembra v nekem tržaškem obratu. Obratne koncerte organizira, kakor znano, propagandni, tiskovni in prosvetni urad Vrhovnega komisarja. Jubilejni stoti koncert je oddajal radio Jadransko Primorje.

Smrtna kosa. Te dni so umrli v Trstu: 67letni Anton Buda, 38letna Abina Cesar, 61letna Julija Bokaič, 66letna Ljudmila Ožbec-Orič, 59letna Stefanija Rolč-Bekar, 36letna Elijabeta Ziderič, 67letni Jernej Štok, 82letna Katarina Kreševič vd. Fegič, 72letna Rozalija Turkovič, 5letna Amalija Tabjan-Fortuna, 81letni Anton Sancin.

Himen. V Trstu so se poročili te dni novinar Gregor Begović in dijakinja Jožefina Pignone, trgovce Jordan Sancin in gosposinja Zofija Sacchi.

Mrtvec v predoru Sv. Vida. V predoru Sv. Vida so našli truplo okoli 60 let starega moškega. Obiasta skušajo ugotoviti mrtvečovo identiteto.

Iz Gorice

Goriški dijak so proslavili praznik 8. decembra z akademijo v dvorani narodnega domačega zavoda v ulici Sv. Klare. Na sporedu je bila najprej zborna pesem »Zgodnja Danica«, na kar je ona izmed dijakov 4. razreda postopila Marijin praznik z lepim govorom. Za tem je govoril petočelec Vlado Stanič. Dekliški zbor je lepo zapel Marijino pesem, Akademik Miloš Kogoj je podal zgodovinske podatke o nastanku svetovske božje poti. Djake je nagovoril ravnatelj dr. Lovrenčič, ki je recitiral svojo legendo o Muriji. Po govoru

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm sporočam, da mi je umrl moj brat, gospod

Rudolf Schemerl

nadporočnik v pok.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 21. t. m. ob 15. uri z Zal. kapela sv. Frančiška, k Sv. Križu.

Ljubljana, Salzburg,

dne 19. decembra 1944.

SCHEMERL ALFRED

spodarsko stran lova, dr. F. Ogrin pa postavlja paralelo med planinstvom in lovstvom. M. Hafner poudarja, da je pogoj za pravično izvrševanje lova ljubezen do prirode, dr. S. Bevk opisuje lovca v delu za njeno varstvo, B. Ponebšek pa vabi lovce na sodelovanje pri Ornitološkem observatoriju v Ljubljani in daje za tako delo navodila. T. Herfort je pojasnila v svojem članku mehaniko ptičjega leta in razložila, kako spoznamo ujeđe med letom v zraku. Dr. E. Aberl razpravlja o pravnem vprašanju arondacije deljenega občinskega lovišča.

Kinološki del Zbornika zastopajo znani slovenski kinologi: dr. J. Lovrenčič je napisal izbrano študijo o istrskem braku, T. Drenig podaja splošen pregled o kinologiji med sedanjim vojno, dr. V. Pfeifer pa posebej o ptičarjih. Dr. I. Tavčar obravnava psa barvarja in dokazuje njegovo potrebo in porabnost, L. Grlic in J. Kremenski pa pripovedujeta mični, pretresljivi zgodbi o psu Staršu in psici Bebi.

Lov in lovke doživlja popisujejo dr. J. Herfort, S. Lapuh, ing. M. Šušteršič, ing. V. Novak, V. Herfort, dr. S. Bevk, dr. R. Marn, I. Petelin in F. Kovač. V teh člankih bomo zanimive podatke o lovu na različno našo divjad in dogodke, ki so s takim lovom v zvezi. Pisal nam vodijo večinoma po domačih tleh, po dolinah in gorah, ter bralca zabavajo s svojimi doživetki v prosti naravi ali po lovu v lovski koči v tovariški družbi.

V leposlovnih del so prispevali: F. S. Finšgar z zgodbo izza njegovih otroških let o dveh bajtarijih, ki sta si šla za velikonočne praznike s puško iskat mesa v goro, o nesreči, ki se jima je primerila, in pa o součustvovanju sovaščanov do ponesrečenja. Zgodba kaže nazor gorjanov o lovu, kakršen je bil, ko je pisatelj še v kokljah brel do snežni čobodri za svojo materjo k obteženemu Vorhuc. — J. Jalen nam pripoveduje, kako je a starejši duhovnik s obratom župnikom Andrejem lovil na srnjaka.

kateheta Mazore je izrekel poudarek vsem navzočim goriški nadškof Margotič, ki je ob sklepu podelil dijakom svoj blagoslov.

Ljudska univerza v Gorici priredi v zimskih mesecih vrsto poljudno znanstvenih predavanj. Prvo predavanje je bilo v ponedeljek 18. decembra. Govoril je ravnatelj slovenske gimnazije v Gorici dr. Joža Lovrenčič o Simonu Gregorčiču.

Beleznica

MOLEDAK

Sreda, 20. decembra: Evgenij. DANASNEJE PRIREDITVE. Kino Matice: Festival v Solnogradu. Kino Sloga: Nora. Kino Union: Takina mi ugaja. Javna predstava šole Glasbene Matice ob 17. v mali filharmonični dvorani.

DEŠNE LERARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1. Bahovec, Kongresni trg 12 in Nada Komotar, Vič—Tržaška cesta.

Zatamnitev od 17.10 do 7.15

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

OPERA

Sreda, 20. dec. ob 18.30 operna predstava: Thais, Red Cetrtek. Četrtek, 21. dec. ob 18.30 dramska predstava: September, Red B. Petek, 22. dec. ob 14. operna predstava: Rdeča kapica. Mladinska predstava. Cene od 60 lir navzdol. Ob 17. dramska predstava: Marija Stuart, Red D.

Zaradi presejitve Drame v operno postopje bodo odsej v Operi predstave po temle dnevnem redu: dramske predstave ob ponedeljkih in četrkih zvečer ter ob petkih, sobotah in nedeljah popoldne; operne predstave: ob torkih, sredoah, sobotah in nedeljah zvečer. — Zato bodo imeli abonenti reda Cetrtek operne predstave ob sredoah, abonenti reda Sreda pa dramke predstave ob četrkih. V tem tednu in preko božičnih praznikov bodo v razporedu predstav še neke izjeme, tako na primer: bo v petek 22. t. m. za Red D dramka predstava zvečer, operna izven abonmaj popoldne. Uprava prosi svoje abonente, da blagohotno upoštevajo novo časovno razvrstitev predstav, h kateri je pristopila tudi v njihovem interesu, ker bo samo tako mogla izpolniti svoje obveznosti n.s. roti svojim stalnim obiskovalcem tudi v novih prilikah.

J. Masseniet: »Thais«. Opera v treh dejanjih (6 slikah). Po romanu A. Francea napisal I. Gallet, prevel N. Strihof. — Plesajo: Bravničarjeva, Japljiva, Remskarjeva, M. Kürbos, Pogačar in baletni zbor. — Dirigent: D. Zebre. — Režiser: C. Debevec. — Koreograf: P. Golovin. — Kostumi: J. Višnarova.

Za božične praznike pripravljajo Opera ponovitev mladinske opere »Princesa in smaj«, pri kateri bo obikal malčke Jezusček s spremetvom angelčkov itd.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

7.00—7.10 Poročila v nemščini 7.10—9.00 Jutranji koncert; vmes 7.30—7.40 Poročila v slovenščini 9.00—9.10 Poročila v nemščini 12.00—14.00 Napoved sporeda, nato Prenos osrednjega nemškega sporeda: Glasba za premor; vmes 12.30—12.45 Poročila v nemščini, poročilo o položaju in poročila v slovenščini 14.00—14.10 Poročila v nemščini 14.10—15.00 Vsakemu nekaj 15.00—17.00 Prenos osrednjega nemškega sporeda 17.00 do 17.15 Poročila v nemščini in slovenščini 17.15—17.45 Otroško uru vodi Slavica Vencajzova 17.45—18.15 Trio »Trnovo« 18.15 do 19.00 Zlivaštvo v glasbi 19.00—19.30 »Slovenski napevi«, tercet sester Finkovih (pri klavirju M. Lipovšek) 19.30—19.45 Poročila v slovenščini 19.45—20.00 Prenos osrednjega nemškega sporeda (aktualno predavanje) 20.00—20.15 Poročila v nemščini 20.15—21.00 Ludvik Van Beethoven: škotske pesmi ob spremljavi klavirja, gošči in cella; sodelujejo: altistka Elza Karlovac, pianist Marjan Lipovšek, violini Al Dermalj in čelist Šedlbauer 21.00—22.00 Prenos osrednjega nemškega sporeda: To uru posvetim tebi 22.00—22.15 Poročila v nemščini in napoved sporeda 22.15—24.00 Prenos osrednjega nemškega sporeda: Glasba pred nočjo.

ka, a brez uspeha, ker je bil župnik novinec v tej vrsti lova in ni prepoznal niti srnjakovke bokažnja. Zgodba je spominaki list umrlemu župniku Andreju z Bistrice, ki bi pisec v drugačnih časih prav gotovo ne zamudil njegovega pogreba in bi mu kar skoraj gotovo spregovoril ob grobu. — Dr. A. Debeljakova folklorna študija Medved v obeh srbskega seljaka, je zelo zanimiv spis, v katerem je nanašanih mnogo pojmov in dojmov, kakršne ima o kosmatincu srbski domeljan; prepleten je z inačicami iz naše domovine. Poleg te študije je Debeljak zastopal še z dvema krajšima člankoma in šestimi pesmicami, deloma iz živalskega področja, deloma aktualne vsebine. — Dr. F. Roš pripoveduje

SPORT

Iz boksarskega sveta

Kakšna je vloga »moža v kotu« pri nastopih med vrvmi?

Boksarski sport je pri nas — no, to ne bo posebno pomembna ugotovitev — še manj kakor v prvih poletih in velika večina o tej spornosti pametno ne ve več kakor kar je šla od drugih ali tu in tam čitala po časopisih. Vsekakor ga ni sportnika ali povprečnega meščana, ki bi ne vedel, da se boksarski sport izvaja med tekmi z uspešnega rokavica na 4,75x6 m velikem z vrvmi ograjenem prostoru v več krogih po 2 ali 3 minute, ki trajajo do odločitve po točkah ali do knock-outa, t. j. do zmage z udarcem na tla, po katerem se nasprotnik v 10 sekundah ne more več poravnati. Pri vsakem boksarskem dvoboju pa sta razen obeh boksarjev neobhvatno potrebna tudi dva pomagača, ki običajno z vodo, brisačo in steklenico čepita vsak v svojem kotu »ringa« in kakor mačka prežita na vsak gib svojega varovanca.

Vloga teh pomagačev (ali sekundantov v mednarodni označbi) pri boksu ni tako brezpomembna kakor se zdi na prvi pogled. V boksu odločajo včasih sekunde, včasih pa tudi pomagači. Že večkrat so se slavni boksarji bridko kesali, ker so šli na deske brez pomagačev, pa so šele tedaj spoznali, da je takšen velik in pestni v kritičnih trenutkih še potrebniji od kakor na videz šibkejši. In koliko je še drugih poslov, ki jih mora med borbo opravljati pomagač!

Kolikokrat je samo pomagačev glas dvignil razpoloženje pejamajočega boksarja! Samo enkrat je vzkliknil in že je zadostovalo, da je varovanec spet zbral nove sile, vztrajal z njimi do konca, zmagal in ohranil svojo in tudi denar. To je pomagaču tem lažje, ker boksar čuti, kadar je nasprotnik udaril, pomagač pa čuti samo, koliko je udaril zvočen. Pomagač ima domisleke kakor malokdo...

Dokler ne vrže brisače na deske, tako dolgo noben pomagač ne obupa nad svojim boksarjem. Kajti dober pomagač pozna svojega moža in si misli: kdor noče nasveta, temu je vendar še lahko pomagal. In res marsikateri udarec železne pesti tu in tam ni tako odločen kakor ena sama beseda iz pomagačevih ust.

Seveda tudi vsi pomagači niso na višku svojih nalog. Marsikateri boksar lahko po pravici zaljubljuje: Bog me varuj takih varuhov! Dober in slab sekundant se razlikujeta po tem, da prvi izvaja svoj posel, slednji pa se šele uri v njegovem izvajanju. Razlika je po drugi inčici tako velika, kakor med dvema djakoma, od katerih slabši »plove« po vseh pravilih.

Slab sekundant je s srcem pri stvari; dober sekundant ima srce pri boksarju. Dober pomagač najde vselej še kaj boljšega, slab ve vse sam bolje od boksarja. Po izglavljeni borbi nahruli slab sekundant svojega varovanca, češ zdaj mi je tega že dovolj, dober pa mu pošepeta v uho: Meni je žal!

Ker je toliko govora o slabih pomagačih, je treba njim v čast posebej poudariti, da je kljub poplavi te vrste boksarskih pomočnikov še zmerom več slabih boksarjev kakor slabih pomagačev. Sekundant je včasih tudi brezglavo obupan; takole je vzkliknil eden izmed njih, ko je opazoval svojega miljenca, ki je dobival po glavi udarce za udarcem: Če bi ne videl teh bunk na lastne oči, bi priznal odkrito, da se moj človek bori brez glave!

V ostalem pa je sploh križ s harmonijo med boksarjem in pomagačem. Če bi bilo drugače, bi lahko rekli o njiju, da sta ena duša in eno srce — seveda s pogojem, če bi boksar sploh imel kaj srca. Ko so nekje gledalci nepričakovano doživeli o. poraz znanega boksarja, so vsi sodili kakor eden: Bilo je kakor bi strela udarila z jasnega. Pomagač pa je jadikoval: Zadelo me je kakor strela. — Saj me bo kap, je menil drugi pomagač, ko je nasprotnik z vso silo zadel njegovega boksarja po glavi. Razločneje ni mogel povedati, da imata boksar in sekundant dvojce src, dobivata pa udarce skoraj obenem...

V splošnem pa so vsi pošteni boksarji edini v tem, da so jim pomagači vendarle nujno potrebni. Saj poje že pesnik, da je bolj imeti enega prijatelja, ki kaj velja, kakor mnogo prijateljev, ki niso prida. Tako se godi tudi marsikateremu boksarju; po prvem porazu ga zapustijo vsi in če drugega nikogar nima — ima vsaj svojega zvestega pomagača. To je mož v kotu, ki je med obdobjem boksa vse preveč pozabljen!

Drobiž po svetu

Nemški prvak — žrtev strahovalnega napada. Med strahovalnim napadom je bil ubit Heinz Koppers, nemški amaterski boksarski prvak leta 1939. v poltehijski kategoriji.

Prvenstvo Slovaške v namiznem tenisu. V Bratislavi so v nedeljo končali tekme za slovaško prvenstvo v namiznem tenisu. V tekmovalju gospodov je zmagal Tokar, pri damah Wipplerajeva, v tekmovalju gospodov v dvojici rojak iz našega mesta in bivši Hermežan Marinko v družbi s Tokarjem in v tekmovalju damskih parov par

G. Fürtmüller: 9

Kipec princeze Amare

Roman

»Rekla sem že, da sem sprejemala obiske gospodov samo v navzočnosti svojega moža. Ziva duša ni bila pri meni. Dihal je nemirno in neenakomerno. Na bledem obrazu sta se ji pokazali dve temnoredči lisi, Werner Heibing je skomignil z rameni in vstal.

»Hvala vam, milostiva. Prosim, bodite pripravljeni, da vas naprosimo še za kako pojansilo.«

Kratko se je naklonil in zapustil sobo. Marlene Rothejeva je sreno zrla za njim.

»Peklenšček — je zammrjala. »Hudobec hudobni — — — In zdaj je krčevito planila v jok. Vrgla se je v kot divjana in zakopala obraz v blazino.

Ko je Heibing odhajal od Marlene, je nekaj trenutkov zamisljeno stal na stopnicah. Očitno si ni bil povsem na jasnem, česa naj se najprvo loti.

»Najprej moram videti, kako in kaj,« se je odločil.

Ko je krenil dalje, je v veži zagledal vratarja. Mož ga je spoštljivo pozdravil in pristopil k Heibingu, ko ga je pozval.

Mali oglasi

Službe išče

POSTREZNICA
išče zaposlitev za vsak dan popoldne pri boljši družini. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34290-1

Službo dobi

SLUŽBINJO
za vsa hišna dela, sprejme dvočlanska družina. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34255-1a

14-16 let starega, sprejme takoj Presse Vertriebs G. m. b. H. »Adria« — Dunajska 23. 34258-1a

PRIDNO DEKLICO
14-15 letno, res zanesljivo, sprejme takoj k dvčletni mu faniku. Pojsniska med 13. in 15. uro. I. M. Trstenikova 3. 34265-1a

BLAGAJNARICO
sprejme takoj v računalno, sprejme takoj k dvčletni mu faniku. Pojsniska med 13. in 15. uro. I. M. Trstenikova 3. 34265-1a

BOZ. DEVEŠCA
(umetna) prodaja in iz deluje tudi po naročilu Miklošičeva 8 dvoršice. I. 34269-6

MOŠKO OBLEKE
zrakom. popolnoma novo, zamenjam za dobro ohranjeno moško kolo. Vprašati: Koblarjeva št. 131. 34214-6

PUNKO
zrakom. »Zelva«. obleke no. novo, prodam. Ogled od 8. do 13. vsak dan. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34217-8

PUNKO
skrajno novo, prodam. Po sodbu na ogl. odd. Jutra pod »Dobro mehanski«. 34233-6

DVE PUNKI
popolnoma novi, 40 in 50 cm visoki, zamenjam za protivrednost. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34246-6

RADIOAPARAT
5 cevni tovarniško nov, zelo dober, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34250-6

MED
zamenjam za dobre cvevi in drugo. Postojnska ul. 70. Glince. 34288-6

LEPO RUTO (PLET)
voleno, za narodno nošo, v rumenem stilu, primerno za darilo in starinsko vredno. Prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34284-6

KRASNO DARILLO
za »Božičke« ali kot poročilo, prodam. Idriska 14/1. 34281-6

POSTELJO
in nočno omarico z marmornato ploščo. Še do 900 lit. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34280-6

UMETNIŠKO SLIKO
olie (pokrajina), prodam. Ogled od 2. do 4. ure. Poline. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34277-6

STEDILNIK
vidan s ploščami, prodam Naslov v ogl. odd. Jutra. 34276-6

BOSANSKI TEPIH
dolg 3 m, širok 2 m in moško uro z veriko, prodam. Ogled dopoldne. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34275-6

LEGHORN PETELINA
za plemo, 6 mes. starega, prodam ali zamenjam za navadnega. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34271-6

PROJAM:
2 spodnji in 1 zgornji riho, dobro ohranjene, rjave nize, moške čevlje št. 45 1/2 in črne ženske, nizke čevlje št. 38. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34270-6

DVA KAVCA
orehova, s predalom — 3 hrastove stole, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34215-6

SUKNJE
in suknje poceni prodam. Florijanska 27 II. Rogelj. 34200-6

Červena-Wippler. V tekmovalju mešanih parov je bila najboljša dvojica gđc. Frixdr. Lederer.

Madžarsko nogometno prvenstvo. V madžarskem prvenstvu so zopet zmagali favoriti, Ferencvaros je spet zmagal 5:0. Ujpest je porazil Cestno železnico s 5:1, Gamma Kispest s 6:1 in slednjič Elektromos Szentjoroczi z 10:1.

Po evropskih nogometnih igriščih. Le osem dni se je FC Barcelona držal v vodstvu v španskem nogometnem prvenstvu. V zadnjem kotu je bil porazen in je zopet zdrknji s prvega mesta. Porazil ga je pokalni prvak Athletic Bilbao, in sicer precej občutno s 4:1. Sedaj so na prvem mestu Bilbao, Real Madrid, Barcelona in Oviedo s po 16 točkami.

»Dobro, da vas srečam.« je prijazno rekel kriminalist. »Neki podatek bi potreboval od vas.«

»Vprašajte, gospod komisar. Rad izpovem vse, kar vem.« Werner Heibing ga je bistro pogledal. Osevič, vitki mož s svetlimi očmi mu je vzbujal prikupen dojem.

»Gotovo ste včeraj videli gospo Rothejevo, ko se je popoldne vrnila domov. Ali bi se mogli spomniti, ob katerem času je bilo to?« Napeto je pogledal možu v oči.

Se bosta izpovedi ujela?

Vratar je vzel čepico z glave in se v zadregi počel hujati. »Ne zamerite, gospod komisar, povsem natanko tega ne vem. Nekajkrat so me poklicali v osebno pisarno, pa nisem pogledal na uro, ko se je gospa Rothejeva vrnila. Ne — stoje: že vem!

Ob petih se je pripeljal gospod ravnatelj Legnitz in nekaj trenutkov kasneje je prišla milostiva domov. Podoba je bila, da se ji zelo mudi. Menda je bila tako zatopljena v svoje misli, da me ni opazila. Odzdravila mi vsaj ni, kar drugače vedno stori.«

V Heibingovih očeh se je čudno zasvetilo.

»Mislim, da se motite — prav gotovo da,« je rekel.

»Ne, gospod komisar, ne motim se,« je odločno oporekel vratar. »Než gospod ravnatelj je točen kakor sonce. Že vsa ta teta se vsak dan ob petih odpelje domov. Da,

zda je natanko spominjam. Gospa Rothejeva je prišla največ deset minut pozneje.«

»Mogoče bi bilo pa vendarle, da bi se bi ravnatelj izjemoma zakasnil? Denimo, da se je gospa Rothejeva vrnila z vlakom, ki odhaja ob petih sedem in trideset, potem bi bila prišla šele nekaj minut po šestih. Razlika ene ure ni taka, da bi morala nujno zbuditi vašo pozornost, posebno še spričo silne zmešnjave, ki je bila včeraj v hiši,« je Heibing dejal.

»Ne, ne gospod komisar, tako je bilo, kakor vam pravim. Zda je vsega natanko spominjam. Zena mi je prinesla kavo in me vprašala, ali se ni ta čas morda shladila. Videla je gospo Rothejevo v veži in ni hotela naprej, dokler ni bila ta zgoraj.«

»Zakaj je vaša žena čakala?«

»Moj žena je imela pralni dan in ni bila čedno napravljena. Zato se ni hotela pokazati.«

»Tako je, kakor pravi moj glas,« se je zdajci vmešal v pogovor ženski mož.

Heibing je okrenil glavo in zagledal pred seboj postarno ženo.

»Ura je bila pravkar odbila pet, ko sem našla kavo, da jo ponesem možu. Naprej je odšel gospod ravnatelj Legnitz, točno kakor vsak dan, potem pa je prišla gospa Rothejeva. Počakala sem, da je šla mimo. Nisem se hotela pokazati, ker sem priha-

jala iz pralne in sem bila mokra in razmršena.«

»Torej se ne motite?« je s poudarkom vprašal Heibing.

»Ne, gospod komisar, motim se prav gotovo ne.« Je žena malce udruženo zatrdila.

»Tako, tako,« je rekel, se kratko poslovil in izginil v zadnji konec poslopja. Ta ugotovitev se mu je zdelo dokaj važna. Karel Schmitt, ki ga je srečal na stopnicah, mu je pokazal pot do drugega vhoda.

»Naravnost, gospod komisar, potem pa na levo, po malih stopnicah nizdol.« Pokazal je smer. »Zmotiti se ne morete. Ali morda želite, da grem z vami?«

»Ne, hvala, bom že našel.«

Krenil je dalje in prišel brez kakega truda do vrat.

Bila so majhna, enokrižna, z železom okovana vrata. Ta vhod so očitno le malo rabili, kajti preproga, s katero so bile pogrnjene vse stopnice in vsi hodniki v hiši, je bila videti skoraj nova.

Werner Heibing je vzel ključ iz žepa in preskusil ključavnico. Delovala je neporečno. Ko pa je vtičnik v luknjico drugi ključ je začutil odor. Ključavnica se ni hotela odpreti. Tudi drugi in tretji poskus je ostal jalov.

»Gromska strela,« je pomislil. »Kaj na spet to pomeni?« Pri luči žepne svetilke si je s povečalnim steklom ogledal ključ. Zdajci se je nagnil še globlje naprej,

KAMBRIK

za prodajnike ali rute in za metke za obleko prod. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34323-6

GOZJARJE
moške št. 42-43, nove, prodam. Ogled v sredo, Bežigrad št. 7-I. 34324-6

KRASNO PUNKO
v vel. kosti 60 cm, popolnoma novo, očiščeno. No in 2 malo manjši, rabljeni, prodam. Ogled v trgovini. »Pri škofu« 34325-6

MOŠKE ČEVLJE
lakske, silonske skoraj nove, na gumbu, št. 41, prodam. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 34326-6

TRODELNO OMARO
iz mehkega lesa z ogledalom prodam. Maček Celovška 79. 34327-6

D'NAMO LUČ
novo, kompletno prodam. Ogled od 4. ure dalje. Kladezna 34312-6

NOVE GOZJARJE
predvoine št. 46 in 47, moške nizke čevlje št. 45 zamenjam. Naslov v ogl. odd. Jutra. Ogled od 8. do 10. ure. 34297-6

SESTILO
(cikl) predvojna kovi na in koplnjo peč emajlirano, prodam. Cigletova 11. I. I. 34331-6

ČESKO KITARO
ogled od 25.00 in 2000 lit. Ogled od 13. do 15. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34332-6

POSNEMALNIK
»Westfalia 60«, in mešalnik za 1 v 1 vebne — prodam. Osenar, Tomiščeva ul. 5. 34333-6

ČAJNO GARNITURO
krasno, damsko, različne kipe za posteljno perilo, primerno za neveste in v potovalno škaflo za klobuke prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34334-6

GNOJ
zamenjam za praščjo krmno. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 34335-6

STRESNIK
ocenjeni, nov, zaresni zamenjam za praščjo krmno. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34336-6

NAPRODAJ
več postelj z žilnimi vložki in več žimnic na perilo. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 34338-6

PROJAM
hubertus, trenčkot črno suknjo, ženski plašč in 2 para moških nizkih čevljev, št. 42. Čevlje najraje zamenjam za noške škornje proti dopla. Glu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34339-6

RADIOAPARAT
petcevn, poceni prodam. Glinska 3a. 34340-6

KRZEN PLEŠEK
rjav, za 10 let, v sekli-ko, prodam. Glinska 3a. 34341-6

MOŠKE NOGAVICE
stajce, spodnje hlače — otroške male nogavice in volnen hroščavnik prodam. Ogled od 17. do 19. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34342-6

PULOVER
»angora«, z norveškimi vzorci, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34343-6

MOŠKO URO
zapestno in druga lepa darila, prodam. Gospo-slovstva 4-I. des. 34344-6

ZIMSKI PLAŠČ
temnosiv, moški, predvojni za višjo postavu, prodam ali zamenjam. Tržaška c. 27-I. des. 34345-6

OTROSKE SNEŽKE
rjave št. 27, zamenjam za dobro ohranjene št. 30. Kotnikova ul. 15-I. 34323-6

RADIOAPARAT
»Goleos« 5 cevni z magni-čnim obozom, zadnji model, proda Kušar A. Rožna d. C. III. št. 16. Ogled danes do 10. ure. 34347-6

MOŠKE ČEVLJE
nizke 2 para, rjave, — prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34348-6

DINAMO
s svetilko za kolo, ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34349-6

SPORTNI VOZICEK
predvojni material, lep in otroško gugalnico (2 laboda) prodam. Gregor Gajeva 10-IV. 34378-6

GUGALNICA KONJA
velikega, v zelo dobrem stanju, prodam. Hrenova 7. Otič. 34377-6

RADIO
5 cevni, prodam. Gajeva 9. 34375-6

PROJAM
kompletni elektro-gramofon. Gajeva 9, vrata 4. 34377-6

OTROSKE ČEVLJE
fine, št. 32, prodam. Po-je se pri prijaznosti. Josipini Strus, izdelovalnica moškega perila. Sv. Petra nasip 57. 34372-6

Cenjene inserente

prosimo, da male in večje oglase za božično številko prineso že med tednom, ker sicer ne jamčimo za priobčitev v zaželenem dnevu.

Oglasni oddelek »JUTRA«

OTROŠKI PLAŠČ

»Zlatko«, za triletnega, od zdravega otroka, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34349-6

SANKE
dvosedežne prodam. Na ogled od 12. do 2. ure. Petkovšek Olga, Holz-plošča 21-I. 34352-6

DINAMO
in elektromotor ugodno prodam. Merkur, Puharjeva 6. 34355-6

KOLESA
za gumo dirco, komplet na s sprejmo in zadnji ovoj, ugodno prodam. Merkur, Puharjeva 6. 34356-6

BLAGO
(kočevsko) za moško ob-leko, damski kostum ali plašč, ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34357-6

OTROŠKI
trikotilski za 1 do 3 let stare, ugodno napro-daj. Merkur, Puharjeva 6. 34360-6

STRUŽNICA
dobro ohranjena za 28 tisoč lit. in 2 vrtna stroja, naprodaj. Merkur Puharjeva 6. 34361-6

KAUČ
dobro ohranjen, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34363-6

PISALNI STROJ
Underwood, prenosni, s koverdom, malo rabljen, v brezhibnem stanju z znač za vse jezike — prodam. Deloma za pro-čuvrednost. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Najraje živila«. 34371-6

DAMSKO TORBICO
in umetno denarnico — predvojno blago, primer-no za božično darilo — prodam. Ogled pri vratarju Jutra. 34370-6

DAMSKI PLAŠČ
črna, volnen, dobro ohranjen, prodam za 3500 lit. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34369-6

MOŠKE POSEVLJE
črne, št. 42 in 38, prodam ali zamenjam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34368-6

ČRNE ŠKORNJKE
št. 42, skoraj nove, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34367-6

ČRNE SALONARJE
lepe, skoraj nove, št. 35, zamenjam za št. 36. — Tototam prodam lepo ob-lečeno pupo, 50 cm dol-g. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34368-6

PETELINA
prodam ali zamenjam za kurjo pičo. Simenc, Se-lenburgova 1. 34395-6

OTROSKO POSTELO
emajlirano, z žimnico — zamenjam za osemno ali prodam. Levčeva 37. 34383-6

SPALNICO
moderno, še ne pleka-no zamenjam ali pro-dam. Ministrstvo Lončari-čev. Vojkova 118. 34389-6

LEPO PREPROGO
velikost 2x3 m, prodam. Cesta na Rožnik 5-I. 34391-6

DVA TRIKOTILKI
težje in lažje nočnice prodam. Gosposka ul. 15. 34392-6

GUGALNICO
sošno, dobro ohranjen (de-ka, krog, trapez) — prodam. Primerno bo-že na darilo. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34384-6

POVRNICE
zimski in dejni plašč — prodam po zelo ugodni ceni. Hovnar, krojač. Zvezna ul. 8, Zelena j. ma. 34387-6

KRASNO DARILLO
za gospoda in 3 m črne kamgarna, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34385-6

KUPIN
v KOMIS. PRODAJO
aprovejane, vsakovrstne blaginje predmete. Partu-merija Venus, palača Ba-ta. 34322-7

RADIO
manjše oblike, novejši model, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Do-bro ohranjene«. 34283-7

ROČNO TORBICO
črna in jabolka, kupim — dam protivrednost. Naslov v ogl. odd. Jutra. 34